

vergadering **16**
zittingsjaar 2019-2020

Woordelijk Verslag

Plenaire Vergadering

van 8 januari 2020

INHOUD

OPENING VAN DE VERGADERING	4
VERONTSCHULDIGINGEN	4
INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN	4
ACTUELE VRAAG van Axel Ronse aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over 50- en 60-plussers op de arbeidsmarkt	4
ACTUELE VRAAG van Tom Ongena aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de werkloosheid bij allochtonen	
ACTUELE VRAAG van Ilse Malfroot aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de hoge werkloosheidscijfers onder allochtonen	9
ACTUELE VRAAG van Imade Annouri aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over werkloosheid in een grootstedelijke context	14
ACTUELE VRAAG van Lise Vandecasteele aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de staking bij de poetshulpen	18
ACTUELE VRAAG van Kristof Slagmulder aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de imamopleiding aan de KU Leuven en de polemiek errond	23
ACTUELE VRAAG van Sofie Joosen aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het federale initiatief tegen het Vlaamse vuurwerkverbod	26
ACTUELE VRAAG van Jean-Jacques De Gucht aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de mogelijke vermindering van het aantal lesuren in het secundair onderwijs	29
ACTUELE VRAAG van Jo Brouns aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over herexamens in het secundair onderwijs	32
ACTUELE VRAAG van Freya Perdaens aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het gebrek aan raadpleegbare kaarten inzake bodemvervuiling	35

ACTUELE VRAAG van Allessia Claes aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de uitwerking van een dynamische lijst van malafide huurders, verhuurders en vastgoedmakelaars	
ACTUELE VRAAG van Vera Jans aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de invoering van zwarte lijsten voor huurders, verhuurders en vastgoedmakelaars	
ACTUELE VRAAG van Mercedes Van Volcem aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de opmaak van zwarte lijsten voor huurders en verhuurders	37
ACTUELE VRAAG van Joke Schauvliege aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de verhuur van ongeschikte en onbewoonbare sociale woningen	44
ACTUELE VRAAG van Guy D'haeseleer aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de gevolgen van de nieuwe huurprijsberekening in de sociale huisvesting	
ACTUELE VRAAG van Maxim Veys aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over het meerekenen van de inkomensvervangende tegemoetkoming aan personen met een handicap in de sociale huurprijsberekening	46
REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN	52

OPENING VAN DE VERGADERING

Voorzitter: mevrouw Liesbeth Homans

– *De vergadering wordt geopend om 14 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

Sta me toe om u allen een gezond en prettig 2020 te wensen.

VERONTSCHULDIGINGEN

De voorzitter: Ik deel aan de vergadering mee dat er verontschuldiging is van de volgende leden:

Emmily Talpe, Bart Tommelein: ambtsverplichtingen;

Tom De Meester, Martine Fournier: familieverbindingen;

Gweny De Vroe, Celia Groothedde, Philippe Muyters, Katia Segers: gezondheidsredenen.

INGEKOMEN DOCUMENTEN EN MEDEDELINGEN

De voorzitter: Dames en heren, de lijst met de ingekomen documenten en mededelingen werd op de banken rondgedeeld. (*Parl.St.* VI.Parl. 2019-20, nr. 60/10)

ACTUELE VRAAG van Axel Ronse aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over 50- en 60-plussers op de arbeidsmarkt

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): We zijn 2020 gestart met een bijzonder boeiend inzicht met dank aan de UGent. Ze deden een heel interessant onderzoek naar de achterliggende redenen voor de iets lagere aanwervingskansen voor 50-plussers. Ze hebben er een viertal gevonden. Ze hebben onderzoek gedaan bij verschillende selectieverantwoordelijken.

Men is tot de vaststelling gekomen dat 50-plussers in een selectie geconfronteerd worden met een aantal vooroordelen: een, dat ze minder makkelijk opleidbaar zijn; twee, dat ze fysiek iets minder makkelijk mee kunnen; drie, dat ze minder thuis zijn in alles wat met technologie te maken heeft; en vier, het meest pertinente vooroordeel, dat men dacht jongere collega's minder graag met hen zouden samenwerken. Of die vooroordelen ook kloppen in de realiteit of niet kunnen we hier, en dat kan de UGent ook niet, bevestigen. Men heeft gepeild louter naar de vooroordelen.

Onze kennis van die vooroordelen is wel bijzonder nuttig. Die vooroordelen kennen, laat ons toe om 50-plussers meer te coachen om in hun cv zaken anders en beter te accentueren zodat de vooroordelen overwonnen kunnen worden, want we zien dat de 50-plussers het beter en beter doen op onze arbeidsmarkt. VDAB heeft cijfers uitgebracht waaruit bleek dat bij 50-plussers van 50 tot 54 het aantal niet-werkende werkzoekenden met 10,5 procent is afgenomen. Dat is vrij straf. Van 55 tot 59 jaar is het nog straffer, daar is het aantal niet-werkende werkzoekenden met bijna 16 procent afgenomen. Er zit dus zeker perspectief in.

Minister, een eerste vraag is: hoe gaat u aan de slag met die vrij heldere inzichten die ons door de UGent worden aangereikt?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Voorzitter, collega's, eerst en vooral voor iedereen een gelukkig nieuwjaar.

Mijnheer Ronse, ik voel me natuurlijk zeer aangesproken door uw vraag als 50-plusser. Ik hoop oprecht voor alle 50-plussers in dit halfroond dat ze de komende jaren blij kunnen geven van gezondheid en flexibiliteit en dat de jongeren graag met ons blijven werken. (*Applaus*)

Anders zou ik het triestig vinden.

Ik wil daar nog een positieve boodschap aan toevoegen, collega Ronse. De rector van de KU Leuven, Luc Sels, heeft een tweet gemaakt. Hij vroeg zich af waar de tijd was dat we 45-plussers al oud vonden. Wie had ooit gedacht dat we meer dan 50 procent 55-plussers aan het werk zouden hebben? Vroeger zei men dat dat gek was. Nu is dat 'bon ton' geworden. Eigenlijk is dat goed nieuws. De leeftijdsbarrière op de arbeidsmarkt is opgeschoven naar 60 jaar, en dat is een goede zaak. Maar dat neemt niet weg dat het onderzoek van de UGent zeer goede inzichten geeft en verrijkend kan zijn.

We hebben met VDAB contact opgenomen om te zien of ze hun contactstrategie daaraan kunnen aanpassen. Er zijn bijvoorbeeld uitzendbureaus in Vlaanderen die specifiek focussen op 50- en 55-plussers om te kijken waar de barrières zitten om aan werk te geraken. Hoe kan je opstarten? We gaan daar zeker mee aan de slag, maar deze inzichten mogen ook geen afbreuk doen aan het goede nieuws, namelijk dat de leeftijdsbarrière heel fel opgeschoven is.

U weet dat de Vlaamse Regering een moeilijke keuze gemaakt heeft om de doelgroepkorting op te schuiven naar 58 jaar. Als we nu de cijfers zien, lijkt het wel een goede keuze geweest te zijn. Alleen zullen de kortingen in de toekomst op maat moeten zijn en zullen we met die groep oudere werknemers absoluut rekening moeten houden. Als we willen dat mensen langer werken, dan moeten de vooroordelen weg, maar moeten ook de mogelijke echte hinderpalen verdwijnen. Als er bijvoorbeeld iets minder kennis is van technologie, moet je de kans geven om dat bij te spijkeren. Dat zijn zaken waarmee we met die inzichten zeker aan de slag zullen gaan.

Axel Ronse (N-VA): Minister, dank u wel voor uw antwoord. Ik ben blij dat u met die inzichten aan de slag gaat. Dat zal de aanwervingskansen van 50-plussers alleen maar verbeteren. We stellen wel iets opvallends vast in de VDAB-cijfers: de werkloosheid daalt significant bij de 50- tot 54-jarigen en nog sterker bij de 55- tot 59-jarigen, maar we zien dat die bij 60-plussers ondanks die arbeidskrapte eigenlijk zeer fel is toegenomen, met meer dan 25 procent. Dat heeft volgens ons – niet geheel toevallig – misschien wel iets te maken met die aangepaste beschikbaarheid. Vanaf 60 jaar geniet men van die aangepaste beschikbaarheid, wat betekent dat men volledig wordt vrijgesteld van de zoektocht naar werk, dat men niet meer actief op zoek moet gaan naar werk. Zal ook over die zaken met het federale niveau worden gesproken? Trouwens, de VDAB-topman, en ook u, op een iets genuanceerdere manier, bij schriftelijke vragen, heeft aangegeven dat die aangepaste beschikbaarheid contraproductief is.

De voorzitter: Zijn er collega's die zich daarbij willen aansluiten?

De usual suspects, uiteraard.

De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Voorzitter, ik zal het als positief zien dat u mij als een usual suspect beschouwt in dezen. Het is immers inderdaad een bijzonder

belangrijk debat: mensen langer aan de slag houden, mensen kansen geven om langer aan de slag te zijn. We zien dat werkgevers ter zake inderdaad een switch aan het maken zijn, dat ze ook 50-plussers kansen geven op de arbeidsmarkt, en hen ook langer aan de slag proberen te houden. Dat is een goede zaak, maar we hebben meer nodig dan wat we vandaag doen. De grens is aan het opschuiven van 45-plus naar 50-plus naar 55-plus, maar ook mensen die 55-plusser zijn, hebben nog een bepaalde achterstand als het gaat over het aanbod vanuit de Vlaamse overheid. We zien bijvoorbeeld dat hun deelname aan loopbaanbegeleiding heel laag is. We zien dat hun opleidingsdeelname heel laag is. Minister, daarom deze bijkomende vraag: houd alstublieft rekening met de specificiteit van deze groep. Die 55-plussers hebben specifieke noden, en hebben niet alleen aangepaste beschikbaarheid, maar vooral aangepaste begeleiding nodig, een aangepast aanbod inzake levenslang leren, een aangepast aanbod inzake loopbaanbegeleiding. Zorg ervoor dat ze op die manier langer aan de slag kunnen blijven.

De voorzitter: De heer Pieters heeft het woord.

Leo Pieters (Vlaams Belang): Minister, we hebben het hier toch al regelmatig gehad over werkbaar werk, en zo hoort dat ook. Als men eenmaal 50-plusser is, hoort men ook een beetje van het leven te genieten, dus daar moet men ook wat meer tijd voor krijgen. In welke mate wilt u verder inzetten op werkbaar werk?

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Collega Ronse, dank u voor de interessante vraag. Ik denk immers dat we elke gelegenheid met beide handen moeten grijpen om aan die toch nog altijd 41.000 55-plussers die werk zoeken, een duidelijk signaal te geven dat we hen niet afschrijven voor onze arbeidsmarkt, integendeel, dat we die mensen nodig hebben. Het is hier al vaak gezegd: de krapte op onze arbeidsmarkt is heel groot. Het zou dus al te dom zijn, mochten we dat potentieel van 40.000 mensen links laten liggen. We moeten dat net aanboren. Ik denk dat we dus ook heel duidelijk een signaal aan werkgevers moeten geven. Uit die studie blijkt immers dat er toch vooroordelen zijn. We moeten hun duidelijk maken dat ze in het vervolg het liefst aanwerven op basis van potentieel en capaciteiten, en zeker niet op basis van vooroordelen.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Voorzitter, minister, collega's, ook van mijnentwege de beste wensen voor 2020. Collega Ronse, ik ben het met u eens: het is een heel goede zaak dat de werkloosheid bij de 50-plussers is afgenomen. Het is problematisch hoe hard dat stijgt bij de 60-plussers. Ik deel de analyse die de afgelopen dagen in de kranten stond. Enerzijds heb je een groep 50-plussers die verouderden, die 60-plusser zijn geworden, die in die groep zijn terechtgekomen en nu nog moeilijker aan de bak komen. Anderzijds is er natuurlijk ook de vraag geweest aan die groep om langer beschikbaar te zijn. Ze zijn beschikbaar. Je ziet dat zij op dit moment minder gemakkelijk aan de bak komen.

Ik denk dus dat de opmerking van collega Bothuyne klopt: er moet meer worden ingezet op specifieke begeleiding. Ik denk echter ook dat het gesprek moet worden gevoerd met de werkgevers om die groep mensen te zien als een capabele groep mensen, die heel graag aan de slag willen gaan. Want het is natuurlijk onzinnig om aan die mensen te vragen langer beschikbaar te zijn als ze geen kansen krijgen op die arbeidsmarkt.

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): Minister, hier is kamerbrede steun voor meer doelgerichte vacatures voor 55-plussers. Maar wat zien we? VDAB blijft daar nog in gebreke. Daarom roep ik u ertoe op om die doelgroep meer te benaderen.

Het is gezegd door de collega's: uit de studie van de UGent blijkt dat mensen van 55 jaar en ouder minder makkelijk kans maken om te worden uitgenodigd op een sollicitatie. Dat soort leeftijdsdiscriminatie moet natuurlijk verdwijnen van onze arbeidsmarkt. Dat bewustzijn moet zowel bij VDAB als bij de werkgevers sterker worden gemaakt.

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Mijnheer Ronse, ik kan bijna niet meer bijhouden hoe vaak u hier al bent komen oproepen om mensen die geen werk vinden te activeren. We hebben de SWT'ers (stelsel van werkloosheid met bedrijfstoelag) gehad, de gepensioneerden met flexi-jobs, en ik dacht even dat het er vandaag niet van zou komen, maar gelukkig, op het einde waren daar de 60-plussers.

Dus toen ik 2 weken geleden in de krant las dat iemand zonder werk en met een uitkering van 100.000 euro niet van plan was om op zoek te gaan naar een job – want op 61-jarige leeftijd is het sowieso niet gemakkelijk om opnieuw in het arbeidscircuit te stappen – dacht ik: aha, daarover zal Axel Ronse zeker iets te zeggen hebben. Maar neen hoor, geen woord van onze vertegenwoordiger van de activeringsmaatregelen. Waarom niet? Omdat het ging over een lid van uw eigen partij, de N-VA. Een parlementslid dat niet herverkozen geraakt, een uittredingsvergoeding van 100.000 euro opstrijkt en niet van plan is om naar een job te zoeken, maar een sabbatjaar inlast. Want na 25 jaar in de politiek is het tijd voor wat rust.

Mijnheer Ronse, een goede raad voor 2020: als ik u was, zou ik wat minder hoog van de toren blazen. Om 60-plussers die hard zoeken, maar geen werk vinden, aan de bak te krijgen...

De voorzitter: Uw vraag luidt?

Jos D'Haese (PVDA): Zelfs uw eigen collega's zeggen dat het als 60-plusser moeilijk is om een job te vinden, terwijl zij ondertussen rustig kunnen uitbollen, op kosten van de belastingbetaler.

De voorzitter: Uw vraag luidt?

Jos D'Haese (PVDA): Het is geen vraag, maar een goede raad.

Minister Hilde Crevits: Collega's, in het kader van het begin van het jaar en de goede voornemens, zal ik misschien starten met te zeggen dat, als je het mij, een 50-plusser, vraagt, werken echt gezond is. Dat werkt emanciperend, is goed voor je zelfvertrouwen en kan je motivatie aansterken.

Ik vind het echt belangrijk, collega's, dat ook mensen die 60-plusser zijn en van wie we verwachten dat ze blijven werken, de waardering, het respect en de kansen krijgen om dat te doen. Als er gebreken zijn waardoor het niet lukt, dan moeten we daaraan werken. En die gebreken kunnen, collega Annouri, werkgevers zijn, die denken: oei, ze zijn niet meer flexibel of ze zullen niet mee kunnen met de moderne tijden. Quod non, want ik ken heel veel gepensioneerden die aan een razend tempo van niets naar heel veel evolueren.

Iemand had kritiek op VDAB. Ik ben nu een paar maanden bevoegd voor VDAB. Ik leer het bedrijf kennen als een bedrijf in transitie. We hebben daar een nieuwe contactstrategie uitgewerkt, die veel meer individueel, op maat van de werkzoekende,

zal werken. Dat betekent, collega's, dat wie 55- of 60-plusser is en werk zoekt, sneller moet worden doorverwezen naar aangepaste vormen als dat nodig is. Zo kunnen de zaken die mogelijk belemmerend zijn, worden weggewerkt. We gaan daar absoluut mee aan de slag.

Er is, collega's, zelfs een sensibiliseringscampagne gepland, specifiek gericht op 55-plussers en aan de slag blijven. Want ik ben het absoluut oneens met de perceptie die uit het onderzoek blijkt – ik vind de perceptie fout, maar het onderzoek niet – dat een 55- of 60-plusser geen absolute meerwaarde kan zijn in een bedrijf. Ze beschikken over de ervaring, hebben al veel meegemaakt. Maar het moet misschien wel werk zijn – en dan kijk ik ook naar onze werkgevers – dat een beetje is aangepast en dat hen laat renderen op de plaats waar dat het beste kan.

Collega Ronse, u had het over SWT. Ik weet niet meer precies wie van de collega's de opmerking maakte. Maar we hebben de toegang net moeilijker gemaakt, waardoor meer mensen in de werkloosheid terecht komen. Dat vraagt dan natuurlijk een specifieke verantwoordelijkheid van onze werkgevers.

Collega Pieters, u legt terecht de nadruk op werkbaar werk. Daar is veel rond te doen. Ik heb u in de commissie al een paar keer aangegeven dat ook Vlaanderen absoluut actie onderneemt. Ik heb u hierrond al voorbeelden gegeven. Maar werkbaar werk betekent ook dat je op bepaalde momenten in je loopbaan misschien eens moet switchen. Die loopbaanbegeleiding, die actieve loopbanen, dat je niet meer 25 of 30 jaar dezelfde job uitoefent, maar de houding aanneemt om te kunnen switchen, dat vraagt een cultuur van levenslang leren en intersectoraal overleg. Op dat vlak is er nog werk aan de winkel. Daarover zullen we zeker de gesprekken aangaan.

Laat ons het nieuws over de drempels, collega Ronse, ombuigen tot positief nieuws. De arbeidsmarkt in Vlaanderen doet het nog altijd goed. De 55-plussers zijn massaal aan de slag, maar aan de 60-plussers is er absoluut nog werk. Ik ga niet culpabiliseren, wat sommigen hier blijkbaar wel willen doen in het begin van het jaar, maar wel zoeken naar hefboomen om zo veel mogelijk mensen aan de slag te houden, in liefst zo duurzaam mogelijke jobs.

Axel Ronse (N-VA): Voorzitter, het is mij een heel voorrecht en een hele eer om de eerste actuele vraag van dit decennium te mogen stellen in dit halfrond, en zeker over dit thema. Ik ben vooral blij dat we hier in het parlement allemaal het decennium gestart zijn met onze expliciete steun voor 50-plussers. Elke fractie, met uitzondering van de radicaal-linkse communisten, heeft gebruikgemaakt van het momentum om te zeggen dat 50-plussers niet mogen worden afgeschreven.

Ik kijk even naar mijn eigen achtergrond. Mijn moeder is door omstandigheden buiten haar wil opgeleid als laborante. Tien jaar later, toen ze 50-plus was, heeft ze een opleiding gevolgd tot immomakelaar, als bediende in een kantoor. Ze heeft dat tot haar 65^e met heel veel enthousiasme verder kunnen doen. Als je kijkt naar de grootste democratie in de wereld, de Verenigde Staten, dan zie je dat heel wat van de presidentskandidaten niet alleen 50-plus en 60-plus zijn, maar zelfs 70-plus. Ik laat in het midden of dat voorbeeldige figuren zijn, maar je ziet wel dat er in 50-plus nog veel energie zit. Laat ons op die manier het decennium starten. *(Applaus bij de N-VA en Open Vld)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Tom Ongena aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de werkloosheid bij allochtonen

ACTUELE VRAAG van Ilse Malfroot aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de hoge werkloosheidscijfers onder allochtonen

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): Voorzitter, ik ben zeer vereerd de tweede actuele vraag te mogen stellen van het tweede decennium van dit millennium. *(Opmerkingen)*

Minister, we kunnen het niet voldoende benadrukken: het gaat goed met de Vlaamse economie. Er zijn meer Vlamingen aan het werk dan ooit. De werkzaamheidsgraad heeft in december vorig jaar de kaap van de 75 procent overschreden. En de werkloosheid daalt. De cijfers van vorige week waren duidelijk. In 2019 is de werkloosheid in Vlaanderen met meer dan 4 procent gedaald. Dat is een zeer goede zaak. Het is ook duidelijk dat het beleid van de vorige Vlaamse Regering, maar ook de Federale Regering, zijn vruchten afwerpt. 'Jobs, jobs, jobs' was duidelijk geen loze belofte. Dat is ook gerealiseerd. We moeten dat ook af en toe zeggen.

We stellen echter ook vast dat niet alle groepen evenveel profiteren van die economische hoogconjunctuur. We zien dat ook aan de werkloosheidscijfers. Bepaalde groepen doen het daar minder goed: de oudere werkzoekenden – dat is al aan bod gekomen – maar ook werkzoekenden met een allochtone origine. Vlaanderen heeft op dat vlak een kwalijke reputatie. We zijn in de Europese klas een van de slechtste leerlingen als het gaat over de tewerkstelling van mensen met een allochtone origine. Het is duidelijk dat die economische hoogconjunctuur op zich niet voldoende is om daar een grote stap voorwaarts in te zetten.

Minister, wat denkt u van die cijfers? Welke maatregelen overweegt u om die grote sprong voorwaarts die we moeten zetten, toch te kunnen zetten?

De voorzitter: Mevrouw Malfroot heeft het woord.

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): Minister, ik heb een gelijkaardige vraag. Ik heb ook de cijfers van VDAB bekeken. We kunnen daar inderdaad in vaststellen dat de werkloosheidscijfers binnen Vlaanderen zijn gedaald, zelfs met 6 procent. Wat we daartegenover ook zien, is dat de cijfers van de migranten, zijnde de migranten van niet-Europese origine, zijn gestegen met 2,6 procent. Ik vind dat merkwaardig. Ik vind dat merkwaardig, omdat jullie, als politieke elite, als establishment, toch altijd hebben beweerd dat die migranten voor een betere economie zorgen, dat ze gaan bijdragen aan onze sociale zekerheid, en zeker dat ze op termijn onze pensioenen zullen betalen.

Ten tweede vind ik het ook merkwaardig omdat er toch nog altijd 140.000 openstaande vacatures zijn. Alsof die werkgevers niet zouden willen dat hun vacatures ingevuld raken.

Minister, ten derde stel ik ook vast dat die migratiestroom, die import, ons handen vol geld kost, niet alleen handen vol geld aan werkloosheidsuitkeringen maar ook aan intensieve begeleiding. U zegt het zelf, u gaat al die migranten intensief en persoonlijk begeleiden. Dat kost aan de Vlaamse belastingbetaler massa's geld. Daarom vraag ik u, minister, hoe u verklaart dat de werkloosheidscijfers van de allochtonen stijgen, ondanks alle investeringen die de overheid heeft gedaan om deze groep aan het werk te krijgen? *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, ik heb eerst een boodschap voor het parlement. We zijn bij het begin van een nieuw jaar. Bij elke vraag die er wordt gesteld over werkloosheid, spreken we wel over mensen. Ik vind ook dat we op een menswaardige wijze daarmee moeten omgaan en ik zal dat ook altijd blijven doen. Het gaat niet om stigmatisering, maar over mensen. *(Applaus bij de N-VA, CD&V, Open Vld, Groen, sp.a en de PVDA. Opmerkingen van Chris Janssens)*

Wie zich aangesproken voelt, kan zich aangesproken voelen. Ik ga daarover niet verder in de contramine.

Collega's, het klopt dat de werkloosheid de laatste jaren gedaald is, zowel bij de mensen met een migratieachtergrond als bij de anderen. Maar het is absoluut een probleem dat we moeten aanpakken omdat de cijfers bij de mensen met een migratieachtergrond minder snel gedaald zijn dan bij de anderen. De vraag is hoe dat komt.

U kunt er misschien een aantal professoren op nalezen. Ik verwijs naar professor Stijn Baert die zegt dat je daar niet één maatregel voor kunt zoeken, maar dat je moet kijken naar wat de oorzaak is en aan een-op-eenbegeleiding moet doen. Dat is de reden waarom ik als minister extra budgetten heb vrijgemaakt om die een-op-een begeleiding te doen, want dat vraagt een investering.

We zien dat taal een barrière kan zijn. Dat is de reden waarom we nu met VDAB bekijken – ik ben sinds een paar maanden bevoegd – of we geen taal- en werkbegeleiding onmiddellijk op de werkvloer kunnen doen. Nu moet je vaak heel lange trajecten doorlopen en dan moet je nog werk gaan zoeken. Kunnen we mensen niet veel sneller naar de werkvloer begeleiden en daar de opleiding ter plaatse doen, samen met de taalbegeleiding? Er zijn heel wat mogelijkheden.

Collega's, je hebt kansen die moeten worden gegrepen. Ik ben het daar absoluut mee eens. Maar er bestaan ook onderzoeken over de bereidheid van werkgevers om in dat verband inspanningen te doen. Ik denk dat we de komende maanden ook nog wat werk zullen hebben om die match te verbeteren, om die goodwill en inzet langs beide kanten wat groter te maken. VDAB maakt daar trouwens een plan voor op. Wij zijn met de lokale besturen van de steden, zeker waar de problemen het grootst zijn zoals in Antwerpen en Gent, de contracten aan het vernieuwen om net op die tewerkstelling van mensen met een migratieachtergrond nog veel forser te gaan inzetten. Want, collega's, we kunnen er niet omheen dat ondanks alle inspanningen we Europees bekeken absoluut niet de beste leerling van de klas zijn, tenzij je de berekening omgekeerd zou maken.

Er is dus veel werk aan de winkel om met een positieve ingesteldheid ook gebruik te maken van voorbeelden van plaatsen waar het op een goede wijze gebeurt. We zien dat in een aantal steden de werkloosheid van mensen met een migratieachtergrond echt daalt en dat er goede instrumenten ter beschikking worden gesteld. Het is mijn taak om die goede voorbeelden ook naar andere steden, zoals Antwerpen, te kunnen overplaatsen. Laat ons daar samen werk van maken.

Tom Ongena (Open Vld): Dank u wel, minister. Er is inderdaad iets eigenaardigs aan de hand. De krapte op onze arbeidsmarkt is heel groot. Na Tsjechië hebben we de hoogste krapte op de arbeidsmarkt. Bedrijven vinden moeilijk mensen om te komen werken. Langs de andere kant hebben we toch nog een pool van meer dan 140.000 mensen die werk zoeken. Binnen die pool zien we dat vooral mensen met een allochtone afkomst, wat voor alle duidelijkheid heel vaak Vlamingen zijn, laat daar geen misverstand over bestaan, en ook mensen van hogere leeftijd en mensen met een arbeidshandicap moeilijker aan de slag geraken.

Daar moeten we het heel duidelijke signaal over geven dat we dat onaanvaardbaar vinden en dat we daarvoor inspanningen vragen van iedereen, in de eerste plaats van die werkzoekenden zelf. We moeten hen beter begeleiden. We moeten hen strikter opvolgen. Gemeenschapdienst in de juiste context zal daar zeker ook toe kunnen bijdragen. Langs de andere kant moeten we de werkgevers ook duidelijk het signaal geven dat degenen die mensen aanwerven op basis van vooroordelen en niet op basis van capaciteiten, fout bezig zijn.

Minister, ik heb nog een bijkomende vraag. In het regeerakkoord voorzien we dat we discriminatie op de arbeidsmarkt strenger zullen aanpakken. Hebt u al stappen gezet voor de uitvoering van dat onderdeel?

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): Minister, het feit is dat het handenvol geld kost en u gaat er nog meer in investeren. U gaat nog meer inzetten op intensieve begeleiding, nog meer op taal, hoewel al die mensen ook de kans hebben om via het onderwijs en de reguliere arbeidsmarkt op een gewone manier en op eigen kosten de taal aan te leren.

Ik heb u schriftelijk de vraag gesteld hoe het zit met de instroom van die anders-taligen en wat de impact is. Het antwoord was dat er na een begeleidingstraject van zes maanden intensieve begeleiding – opnieuw op kosten van de Vlaamse belastingbetaler: wij die dat opnieuw hebben betaald –, en na maanden van werkloosheidsuitkeringen die ze ook hebben gekregen, er slechts één op drie allochtonen de overstap heeft gemaakt naar de arbeidsmarkt.

Minister, ik heb een bijkomende vraag. Wanneer gaat u eindelijk werk maken van een kordaat sanctioneringsbeleid zodat alle werkzoekenden, alle allochtone werkzoekenden, eindelijk de job van hun leven vinden en de weg vinden naar werk? *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Voorzitter, minister, we weten al langer dan vandaag dat Vlaanderen het niet goed doet in de tewerkstelling van mensen met een migratieachtergrond. We weten ook al langer dan vandaag dat het een complex probleem is.

Een van de aspecten die vaak terugkomen, is taalverwerving. Professor Raeymaeckers van de Universiteit Antwerpen (UAntwerpen) heeft eergisteren in de krant gezegd dat we misschien vandaag te veel inzetten om mensen eerst Nederlands te leren en ze dan pas aan de slag te laten gaan op de arbeidsvloer, en dat we het misschien andersom moeten doen. We moeten misschien eerst mensen activeren op de arbeidsvloer en hen dan veel makkelijker het Nederlands laten leren.

Er is nog een ander probleem. Als mensen met migratieroots de taal kennen en een diploma hebben, botsen ze nog al te vaak op een muur van discriminatie, of ze hoogopgeleid, middengeschoold of kortgeschoold zijn. Het zijn twee sporen waar we zeker op moeten inzetten: meer taalverwerving op de arbeidsvloer en veel meer inzet op antidiscriminatie.

Collega's van het Vlaams Belang, ik sluit af met jullie. Als het jullie zorg is dat het allemaal te veel geld kost, kan ik jullie geruststellen. Er zijn veel meer Vlamingen met migratieroots die zich inzetten op onze arbeidsmarkt en elke dag meer bijdragen dan omgekeerd het geval is. Maak u daar dus geen zorgen over: zij dragen elke dag een positief steentje bij in onze samenleving, en dat is een heel grote meerwaarde. *(Applaus bij Groen, sp.a en de PVDA)*

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): Discriminatie blijft een groot probleem op onze arbeidsmarkt, minister. Er is een instrument dat werkt en dat is het instrument van de praktijktesten. Sp.a heeft dat in Gent ingevoerd, samen met Open Vld; in Brussel samen met CD&V; in Antwerpen samen met de N-VA. Ik zou de oproep willen doen aan deze Vlaamse Regering met dezelfde partijen om die praktijktesten Vlaanderenbreed uit te rollen zodat discriminatie op de arbeidsmarkt voldoende tot het verleden behoort. *(Applaus bij sp.a)*

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Er is terecht gezegd dat we een kwalijke reputatie hebben en dat we bij de slechtsten in Europa zijn wanneer het gaat over de tewerkstelling van personen met een migratieachtergrond. Wat me een beetje stoort, is dat het woord waarom dat zo is – daarom is het niet gevallen –, niet is gevallen: discriminatie. We hebben het gehad over een gebrek aan goodwill, maar een deel van het probleem is discriminatie van mensen met een migratieachtergrond, discriminatie op basis van gender en seksuele geaardheid, discriminatie op basis van leeftijd en op basis van handicap.

Uw collega Kris Peeters heeft het op federaal niveau mogelijk gemaakt om praktijktesten in te voeren, een instrument waarvan we weten dat het werkt. Het was een losse flodder omdat het niet goed in elkaar zat. Minister, waarom blijft u zo categorisch weigeren om harde maatregelen te nemen? We hebben het hier over discriminatie, een overtreding van de wet, net zoals door het rood licht rijden of iemand de kop inslaan. Het is een overtreding van de wet en daar horen toch harde maatregelen tegenover te staan. Waarom blijft u inzetten op goodwill en neemt u geen concrete maatregelen die kunnen werken, zoals de praktijktesten?

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Voor onze fractie verdienen alle Vlamingen – of ze nu een andere origine hebben, een hogere leeftijd, een beperking of wat dan ook – dezelfde investering in hun competenties en capaciteiten. VDAB mag wat ons betreft op dat vlak geen enkel onderscheid maken. Iedereen is even waardevol op de arbeidsmarkt.

Het is geen evidente zaak en een complexe problematiek omdat we hier soms met een doelgroep te maken hebben die in het onderwijs met een taalachterstand heeft gekampt en die effectief te maken heeft met vooroordelen die we de wereld moeten uithelpen. Ik vind dat bepaalde collega's het juridische aspect en de wetgeving ter zake erbij moeten nemen. Vlaanderen is bevoegd op het vlak van discriminatie voor de sector van de dienstencheques en heeft zijn verantwoordelijkheid daar genomen. Er is de zelfregulering die werkt. Er is ook de interimsector en de tijdelijke arbeid. Minister, ik vraag u om verdere inspanningen te doen, zonder onderscheid in doelgroepen, om mensen naar de arbeidsmarkt toe te leiden.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): We zijn een partij die gelooft in de kracht van mensen, van alle mensen, van alle Vlamingen. We geloven ook dat we op de arbeidsmarkt alle Vlamingen en alle mensen nodig zullen hebben in de toekomst, want we hechten belang aan onze economie, maar ook aan het pensioen van alle Vlamingen, waarnaar mevrouw Malfroot verwees. Het pensioen van alle Vlamingen zal pas gegarandeerd kunnen worden als we in de toekomst alle talent zullen benutten, wat de afkomst en origine ook is. Er zijn op dat vlak nog wel wat uitdagingen.

Allochtone werkloosheid is een probleempunt en taalverwerving is een uitdaging. We hebben nog altijd 32.000 mensen bij VDAB die niet of nauwelijks Nederlands

spreken. VDAB organiseert te weinig en te beperkt taalcursussen. Het is de ambitie van deze regering om daar een tandje bij te steken. Minister, ik hoop dat u op dit vlak niet alleen in meer taalopleidingen voorziet, ook op de werkvloer, maar ook in betere taalopleidingen. Taalopleidingen stoppen ook niet op het moment dat iemand een arbeidscontract ondertekent. Ik hoop dat u de taalopleidingen doortrekt op het moment dat het arbeidscontract al is getekend. We rekenen daarvoor op u.

Minister Hilde Crevits: Er zijn veel gelijkaardige opmerkingen gemaakt, en ik zal dus niet alle parlementsleden apart beantwoorden.

Ik ben heel blij met alle tussenkomsten die gaan over gelijke kansen. We hebben iedereen nodig op de arbeidsmarkt en we moeten mensen individueel begeleiden naar een gepaste job als ze geen werk vinden. Dat zal dé uitdaging zijn van VDAB in de komende jaren. Er komt straks nog een vraag over de grootstedelijkheid. We zullen de middelen moeten inzetten daar waar ze het meest renderen. Dat zal sowieso op die plaatsen zijn waar de grootste mismatch bestaat tussen aanbod op de arbeidsmarkt en mensen die geen werk hebben. Ik kan er met mijn verstand niet bij dat we dat niet gematcht krijgen, maar daarover straks meer. Daar moet absoluut worden op ingezet.

Ik ben niet ongevoelig voor de opmerking met betrekking tot de volgorde die we nu volgen: taal dan werk. Ik denk – en VDAB is daar helemaal in mee, maar we moeten nagaan of de werkgevers dat ook zien zitten – dat we tot taalgecombineerde trajecten moeten komen, waarbij de taal en ook het technische aspect van de taal aan bod komen. Als je in een job komt die heel veel technische vaardigheden vraagt, dan moet je die Nederlandse woorden natuurlijk ook leren. We kunnen dus nog stappen vooruitzetten door taalgecombineerd te werken.

Mijnheer Bothuyne, het is evident dat taalopleidingen niet stoppen eens men begint te werken, integendeel. Het is vaak op de werkvloer dat het specifieke taalgebruik nog geperfectioneerd moet worden. We kunnen daar ook wel stappen vooruit in zetten.

Wie niet ingaat op een aanbod van VDAB, moet uiteraard gesanctioneerd worden. Ik weet dat hier al heel wat debatten zijn gevoerd over het sanctioneringsbeleid, maar ik zal daar krachtadig de vinger aan de pols houden. Het kan niet in tijden van arbeidskrapte dat mensen een job aangeboden krijgen, maar hun neus er voor ophalen. Daar doe ik echt niet aan mee. Daar moeten we aan werken.

Wat betreft discriminatie: heb toch een klein beetje vertrouwen! Nog maar op 18 december 2019, een paar weken geleden, hebben werkgevers voor het eerst de handen in elkaar geslagen, samen met Unia, en een akkoord gesloten om te werken aan antidiscriminatie. Ik heb zelf het voorbeeld gegeven van discriminatie waarvan werkgevers soms niet beseffen dat het discriminatie is. Het is een goede zaak dat men dat beseft, dat men de vinger aan de pols houdt en de hand aan de ploeg slaat. Men wil samenwerken en stappen vooruitzetten. Ik geloof echt dat dit een gedragen wijze kan zijn om de tolerantie en de openheid verder te vergroten. Indien dit geen effect zou hebben, moeten we natuurlijk nagaan wat we verder kunnen doen.

Mijnheer Ronse, uw opmerking over onze bevoegdheden is uiteraard terecht, maar ik ga ervan uit dat iedereen die deel van het Vlaams Parlement uitmaakt dit ook weet.

Er zijn heel veel uitdagingen. We moeten kansen bieden, maar we moeten uiteraard streng zijn voor wie de kansen niet grijpt. Dat vraagt nieuwe recepten waarover ik net wat uitleg heb proberen te geven.

Tom Ongena (Open Vld): Minister, het gaat goed met Vlaanderen, maar dat neemt niet weg dat er wel wat uitdagingen zijn. Twee van die uitdagingen sporen

grotendeels samen. Hoe kunnen we ervoor zorgen dat voldoende mensen aan de slag gaan en hun eigen welvaart kunnen opbouwen, zodat we onze economie draaiende kunnen houden? Hoe kunnen we ervoor zorgen dat het samenleven tussen mensen verbetert?

Er zijn verschillende manieren om dit op te lossen. Een weg die zeker niet tot een oplossing zal leiden, is de weg van de permanente stigmatisering en polarisering, waarbij een bepaalde groep mensen altijd de schuld krijgt. De andere en volgens mij de enige juiste weg is de weg die inhoudt dat we allemaal inspanningen leveren. Zo kunnen we iedereen, ongeacht de afkomst, kansen geven. We verwachten dan natuurlijk wel van hem of van haar dat die kansen worden gegrepen. Dat is volgens mij de enige juiste weg om de uitdagingen aan te pakken. Dat is de weg die de Vlaamse Regering consequent volgt en die wij van harte steunen. *(Applaus bij Open Vld)*

Ilse Malfroot (Vlaams Belang): Minister, u steekt het weeral op discriminatie. Het lijkt wel alsof de werkgevers racisten zijn die de migranten niet aan het werk willen zetten. Dat is niet zo. Een werkgever denkt aan de rendabiliteit. Indien hij een competente werknemer vindt, al dan niet van allochtone afkomst, zal hij hem zeker aanwerven. Hij heeft die werknemer nodig, want anders gaat hij failliet. Hij heeft niet de luxe om de factuur naar de Vlaamse belastingbetaler door te schuiven, zoals de Vlaamse Regering doet. Hij heeft die luxe niet. Indien hij die werknemer niet aanwerft, gaat hij failliet. Hij moet aan het rendement denken. Dat is hoe een ondernemer denkt.

Het wordt hoog tijd dat u stopt met dat pamperbeleid en dat u de mensen activeert. U moet nadenken over de redenen waarom ze niet willen werken. Indien ze niet willen werken, moet u een nieuw recept uit uw receptenboekje halen. U hebt daarstraks verklaard dat migratie eigenlijk niet belangrijk is. Dat staat in uw antwoord op de schriftelijke vraag. Achtergrond is niet belangrijk om te sanctioneren, maar is wel belangrijk om geld toe te kennen.

Minister, stop met dat pamperbeleid. Doe wat u moet doen, neem uw verantwoordelijkheid en voer een kordaat sanctioneringsbeleid ten aanzien van zij die niet willen werken. U zult de werkloosheidscijfers in die groep dan ook zien dalen. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Mevrouw Malfroot, ik feliciteer u met uw eerste actuele vraag aan het spreekgestoelte. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Imade Annouri aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over werkloosheid in een grootstedelijke context

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Voorzitter, de afgelopen week stonden heel wat artikels in de kranten over de nieuwe werkloosheidscijfers voor Vlaanderen. De eerlijkheid gebiedt me te zeggen dat die cijfers eigenlijk goed zijn. Dat zijn ze al jaren aan een stuk. De werkloosheid daalt op veel plaatsen in Vlaanderen en ook in onze grootsteden zien we een lichte daling. De werkloosheid ligt in die steden echter veel hoger dan het Vlaams gemiddelde. We zien dat in Antwerpen, Gent, Oostende enzovoort.

Minister, dat is natuurlijk een probleem indien u de ambitie hebt, die we vanuit de oppositie delen, om tegen 2024 een tewerkstellingsgraad van 80 procent te bereiken. We zullen daarvoor veel meer op de grootstedelijke context moeten

inzetten. Er zijn specifieke uitdagingen. Zo is 35 procent van de werkzoekenden in de grootstedelijke context, bijvoorbeeld in Antwerpen en Gent, langer dan twee jaar werkzoekend. Er zijn snijvlakken tussen welzijn, wonen en het vinden van kinderopvang om tegelijkertijd werk te kunnen zoeken. Daar schort nog heel wat aan. Er komen heel wat nieuwe initiatieven van onderuit om de mensen te proberen naar werk te begeleiden, maar er is te weinig ondersteuning. Kortom, als we in 2024 die cijfers willen halen, moet er een specifieke focus op de grootstedelijke context komen om stappen vooruit te kunnen zetten.

Minister, mijn vraag is heel eenvoudig. Als we stappen vooruit willen zetten, welke stappen zult u dan concreet zetten om de situatie in de grootstedelijke context te verbeteren? (*Applaus bij Groen*)

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik dank u, collega Annouri. Ik ben er in de vorige vraag eigenlijk al een beetje op ingegaan. De cijfers zijn op zich zeer goed, dat hebt u correct geschetst. Maar de cijfers in de grootsteden baren mij ook heel grote zorgen. Dat is de reden waarom ik vlak voor het kerstreces een uitgebreid onderhoud heb gehad met de schepenen van Werk van de twee grootste steden, Antwerpen en Gent, om te kijken naar hoe we dit in de toekomst kunnen aanpakken.

Vervolgens werd dit ook met VDAB grondig doorgesproken, omdat het voor mij vaak wraakroepend is dat je net ook in die steden ongelooflijk veel vacatures hebt. Er is dus echt een mismatch tussen het aanbod en de kandidaten. De kandidaten raken niet bij het aanbod, en er zijn zoveel zaken die daarvoor zorgen. Dat kan een mobiliteitsprobleem zijn, een scholingsprobleem, enzovoort.

Maar we moeten echt die match verbeteren. Als de vraag is of ik specifiek de budgetten ga richten op de plaatsen waar de problemen het grootst zijn, dan is mijn antwoord absoluut ja.

We willen ook naar een nieuwe overeenkomst gaan tussen VDAB en de steden. Want het gaat niet alleen over Antwerpen en Gent; Oostende bijvoorbeeld heeft ook een heel specifieke problematiek, en er zijn er nog. Maar er zijn ook steden die het goed doen. Brugge doet het bijvoorbeeld goed, net als Kortrijk en Leuven. Het kan ook met andere omstandigheden te maken hebben. Het hangt ook af van welke werknemers er worden gevraagd, en welke profielen er zijn.

Maar we moeten die specifieke overeenkomsten sluiten, en het zal niet 'one size fits all' zijn. Ieder lokaal bestuur heeft zijn eigen aanpak nodig. De recepten die werken, zijn we ook met elkaar aan het uitwisselen, maar dat vraagt ook wat overleg. Dat zult u wel begrijpen, collega Annouri. Ik ben nu een paar maanden bezig. Ik denk dat de overeenkomst met VDAB Antwerpen deze week naar het schepencollege gaat, maar ik ben dat niet zeker. Ik maak er geen deel van uit. Maar die is eigenlijk klaar. Ik hoop dat we echt de handen in elkaar kunnen slaan om die match langs de beide kanten te verbeteren.

Het heeft ook met kwetsbaarheid te maken. Er zijn mensen die in armoede leven, en dan kun je niet zomaar vragen om ergens te gaan werken. Dat vraagt ook een bepaalde houding, een bredere context. Maar ook die groep kun je aanpakken als je het een-op-een doet. Dat vraagt dan natuurlijk ook de medewerking van andere collega's, maar die bereidheid is er zeker. We hebben als Vlaamse Regering immers een gezamenlijk objectief om die 120.000 extra jobs ingevuld te krijgen.

Imade Annouri (Groen): Ik dank u voor uw antwoord. Het goede nieuws is dat er ondertussen ook heel wat goede zaken gebeuren in de steden. In Antwerpen heb je bijvoorbeeld organisaties als DUO for a JOB, die mensen begeleiden in hun

zoektocht naar werk. Je hebt ook het voorstel van de Antwerpse schepen van Werk om jongeren en werkzoekenden te activeren rond de grote werf van Oosterweel. Er zijn ondertussen dus heel wat goede ideeën, maar je merkt voor een stuk dat er een kapstok ontbreekt van bovenaf.

Minister, is het een idee dat u al die steden structureel samenbrengt – en dus niet enkel bij bepaalde steden op bepaalde momenten samenzit – zodat ze ook van elkaar kunnen leren? Zo kunnen ze zien welke good practices er zijn in bepaalde steden, die eventueel hun intrede kunnen doen in andere steden. Want ik denk dat er op dit moment, als we die problemen allemaal willen tackelen, een soort van koepel ontbreekt, een structureel overleg tussen de steden.

De voorzitter: Mevrouw El Kaouakibi heeft het woord.

Sihame El Kaouakibi (Open Vld): Ik sluit mij aan bij collega Annouri. In de grootsteden barst het van het talent, talent waar we over struikelen, en waar werk-gevers naar op zoek zijn. Die mismatch is compleet, al jaren. Ik ben zelf actief op dat domein, en ook tijdens het begrotingsdebat heb ik het aangekaart: verwelkom dat lokaal ondernemerschap.

Er zijn enorm veel initiatieven van onderuit die het niet volhouden, omdat ze de ellenlange tenderprocedures, die vaak vanuit Brussel vertrekken, lokaal niet aankunnen. En ook VDAB heeft het daar lokaal in een-op-eengesprekken al over gehad in het verleden.

Als die lokale overeenkomsten er komen, laten we dan ook meteen investeren in hoe we een lokaal ecosysteem echt als katalysator kunnen zien. Ik denk dat daar het recept zit voor het benutten van het potentieel dat er nog is in die grootsteden. Dat kun je enkel doen door lokaal de initiatieven te versterken die werken, maar ook door ervoor te zorgen dat ze niet verdrinken nog voor ze kunnen scalen. Daar zit het probleem. Zij hebben de vinger aan de pols.

We gaan dat niet vanuit Vlaanderen kunnen sturen, maar we kunnen het vanuit Vlaanderen wel stimuleren. Mijn vraag is dan ook concreet om in die overeenkomst ook te kijken naar de aanvraagprocedures die er zijn om ondernemerschap in de profit, non-profit en social profit ook echt te vergemakkelijken.

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Allessia Claes (N-VA): Het is correct dat de werkloosheidscijfers groter zijn in verschillende grootsteden zoals Antwerpen en Gent. Maar dat geldt ook voor bepaalde kustgemeenten en de Limburgse mijnstreek. Ik heb de cijfers erbij gehaald. We zien ook een positieve evolutie in de werkloosheidscijfers. In Antwerpen is er een duidelijke daling. In 2015 was er een werkloosheid van 16 procent. Vorig jaar was dat 12,9 procent. Voor de stad Gent zien we een daling van 12,9 procent in 2015 naar 9,7 procent.

We kunnen niet ontkennen dat tal van centrumsteden een hogere werkloosheidsgraad hebben, maar die cijfers moeten ook aanzetten tot actie. De N-VA-fractie ziet vooral een uitdaging in een goede samenwerking tussen de lokale besturen, de lokale VDAB en alle betrokken actoren.

Minister, u gaf zelf ook al aan dat u werk wilt maken van samenwerkingsovereenkomsten tussen de VDAB's en de lokale besturen. Maar dat mag inderdaad niet vrijblijvend zijn. Er moeten concrete doelstellingen worden opgesteld via een lokaal actieplan. Hoe gaat u dat aanpakken, rekening houdend met de noden in die centrumsteden en in specifieke regio's?

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp·a): We zijn terecht bezorgd over de werkloosheid in de steden. Er is heel veel knowhow aanwezig op het terrein. Maar als de steden en de gemeenten wordt gevraagd naar de tevredenheid van de samenwerking, blijkt dat er nog heel wat ruimte voor verbetering is, om de match tussen vraag en aanbod, tussen vacatures en werknemers te versterken. Vandaar de oproep om dat instrument, met ondersteuning van VDAB, te versterken. De lokale bestuurders maar vooral de lokale werkzoekenden zullen u zeer dankbaar zijn.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

Robrecht Bothuyne (CD&V): Collega Annouri, dank u wel voor uw zeer terechte vraag. De werkloosheid in de grootsteden vergt een aparte aanpak. Maar, collega's, een goed arbeidsmarktbeleid zal lokaal zijn of zal niet zijn. In de driehonderd steden en gemeenten moeten we een arbeidsmarktbeleid voeren samen met het lokale bestuur, samen met VDAB en samen met de andere partners op het terrein. Vandaag stond in mijn regio nog een oproep in de krant van twee leden van het bijzonder comité van de stad Deinze, die 45.000 inwoners telt in een heel landelijk gebied. Zij roepen op om werk te maken van de versterking van de activering van leefloners. Zij vragen niets anders, minister, dan dat VDAB met hen de samenwerking aangaat om daar werk van te maken. Bijna elk lokaal bestuur in Vlaanderen is vragende partij voor zo'n aanpak. Ik hoop dus dat we, samen met u, werk kunnen maken van een lokaal arbeidsmarktbeleid, waarbij VDAB in elke stad en in elke gemeente aanwezig is, samen met de partners op het terrein.

Minister Hilde Crevits: Dank u wel, collega's. Er is veel werk aan de winkel. Ik ben mij daar volkomen van bewust. Ik zei al in mijn eerste antwoord dat het voor mij van belang is dat we naar een aanpak op maat gaan. Collega Annouri, er is al structureel overleg tussen de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), de grootste steden en VDAB. Dat bestaat vandaag. Maar we zien dat het recept voor de ene stad niet noodzakelijk het recept is voor de andere stad. Dat heeft ook te maken met wat collega El Kaouakibi zei: de lokale partnerschappen. Elke stad heeft haar eigen weefsel en je kunt niet altijd de recepten compleet gelijk maken.

Ik heb aan VDAB gevraagd om zich, zoals collega Bothuyne zegt, op een positieve wijze te nestelen in alle gemeenten in Vlaanderen. Maar bepaal dan wel je prioriteiten. Kijk eerst daar waar de problemen het grootst zijn en vernieuw de samenwerking. In Gent is dat al door het schepencollege gegaan, in Antwerpen moet dat nog gebeuren.

Een stad heeft er ook alle belang bij dat VDAB goed samenwerkt. Collega Gennez zei terecht dat de tevredenheid wat gedaald is. Ook bij de werkgevers is de tevredenheid ten aanzien van VDAB wat gedaald. We moeten daar echt die positieve 'vibe' terugvinden om ervoor te zorgen dat het geloof in VDAB als regisseur van de match tussen bedrijven en mensen groot is.

U haalt de Oosterweelwerf aan. Daar zijn pakken arbeidsplaatsen, maar de match met de mensen die werk zoeken, lukt niet zo goed. Dat heeft niet alleen met hoge en lage scholing te maken maar ook met praktische zaken. Dat moet beter, en dat vraagt een aanpak op maat van de stad.

Ik ga er zeker mee akkoord dat we meer werk moeten maken van het uitwisselen van goede praktijken. Ik heb de twee schepenen van Werk van Antwerpen en Gent samen gevraagd en het is heel mooi om te zien hoe zij ervaringen uitwisselen. Als er nood zou zijn aan een extra forum, zal ik daar zeker in voorzien.

Wat uw specifieke vraag rond lokale partnerschappen betreft, besef ik zeer goed dat VDAB te leren heeft over de manier waarop ze haar tenders en samenwerkingen

organiseert. Er zijn ook vrij veel klachten binnengekomen over procedures die lang duren of doelstellingen die moeilijk gehaald kunnen worden. De bereidheid om voldoende flexibiliteit te laten in de manier waarop een lokale partner iets aanpakt, is er, maar er moeten natuurlijk wel indicatoren zijn om te kunnen opvolgen of het gedane werk wel rendeert. Dat is het evenwicht dat we zoeken en ik ben zeker bereid om daar ruimte te laten voor lokale actoren.

Collega's, ik hoop de komende maanden echt het verloop van de overeenkomsten met de steden systematisch aan u te kunnen voorleggen en ik hoop dat we heel snel tot de vernieuwde partnerschappen kunnen overgaan, om die werkloosheid in grootstedelijk gebied, die veel te groot is, echt naar beneden te halen.

Tot slot, collega Claes, u hebt natuurlijk gelijk. Toen de vraag van collega Annouri binnenkwam, was mijn eerst vraag of de werkloosheid misschien gestegen was in de steden. De werkloosheid is ook daar gedaald, maar je kunt er niet omheen dat je in grootsteden meer mensen met complexe problematieken aantrekt. Zij raken moeilijker aan werk en dat vraagt – we mogen dat niet doodzwijgen – een specifieke aanpak, zodat de werkloosheid daar met eenzelfde tred kan dalen als in Vlaanderen. We maken er werk van.

Imade Annouri (Groen): Voorzitter Liesbeth, minister Hilde, dank u wel voor uw antwoord. Ik heb zelf ook aangegeven dat die cijfers inderdaad gedaald zijn, maar als we een werkzaamheidsgraad van 80 procent willen halen in Vlaanderen, dan zullen de steden een sleutelrol spelen. Het klopt dat de grootste uitdagingen voor de steden zijn, maar, collega's en minister, het potentieel en de mogelijkheden zijn daar ook gigantisch groot. Er zijn heel wat initiatieven – ik heb ze net aangehaald: DUO for a JOB, Baanbrekers enzovoort – die dag in dag uit de juiste stappen zetten en ik denk dat u als minister twee opdrachten hebt. Enerzijds moet u inderdaad meer middelen voorzien om ervoor te zorgen dat al die verschillende 'lifeboats' kunnen vertrekken, anderzijds moet u ervoor zorgen dat die 'good practices' worden uitgedeeld. DUO for a JOB is daarvan een goed voorbeeld: het begon in de ene stad en breidde daarna uit naar de andere. Je kunt van elkaar leren, je kunt elkaar daarin beïnvloeden en je kunt samen stappen vooruit zetten. Het enige wat u moet doen, is ervoor zorgen dat de middelen en de ruimte om te experimenteren er zijn, zodat er structurele vergroting kan plaatsvinden. Dit is mijn oproep aan u: zet in op de steden. De arbeidsmarkt zal er beter van worden. *(Applaus bij Groen, sp.a en de PVDA)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Lise Vandecasteele aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale Economie en Landbouw, over de staking bij de poetshulpen

De voorzitter: Mevrouw Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Bon, ik had hier vandaag liever niet gestaan met een vraag over een thema waar ik het de vorige keer ook al over had – het feit dat de poetsvrouwen hun 1,1 procent loonsverhoging nog altijd niet gekregen hebben –, maar de poetsvrouwen hadden vandaag waarschijnlijk liever niet gestaakt voor die 1,1 procent loonsverhoging, die nog steeds niet is toegekend. Dat betekent dat het toch wel een belangrijk probleem is. Poetsvrouwen gaan niet voor niets staken. Het zijn vrouwen die hard werken, zeer weinig verdienen en recht hebben op die verhoging. Er is al verschillende keren over gesproken in de commissies en het is al een aantal keer behandeld in de plenaire vergadering van dit parlement. Dan wordt vaak gezegd dat het een belangrijk probleem is en dat poetsvrouwen een loonsverhoging zouden moeten kunnen krijgen, maar dat

er nu eenmaal een probleem is met de rentabiliteit van de sector. *(Opmerkingen bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Collega's, collega Vandecasteele heeft het woord.

Lise Vandecasteele (PVDA): Maar dan lees ik dat een poetsbedrijf, een groot poetsbedrijf, twee van zijn aandeelhouders een dividend uitkeert van 6,8 miljoen euro. Met dat bedrag zou het bedrijf zijn achtduizend poetsvrouwen maar liefst vijf keer de loonsverhoging kunnen toekennen waar die poetsvrouwen eigenlijk recht op hebben en die het eigenlijk zou moeten doorvoeren conform de gesloten akkoorden.

Minister, u zei de vorige keer dat het sociaal overleg bezig is en dat u dat moet afwachten.

Mevrouw de minister, excuseer.

Minister Hilde Crevits: Zeg maar 'Hilde'.

Lise Vandecasteele (PVDA): Hilde, ... *(Gelach)*

Dat lijkt me toch wel normaal, dat u zo'n groot bedrijf, dat ook bij Federgon op de rem staat om de loonsverhoging door te voeren, op het matje roept en zegt: 'U werkt mee in het systeem, u kunt die dividenden uitkeren door het belastinggeld dat u ontvangt. Gelieve dan ook mee te werken aan de loonsverhoging voor de poetsvrouwen, die er vandaag toch echt moet komen.' De poetsvrouwen kunnen geen dag langer wachten op die loonsverhoging.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dank u wel, collega.

Collega's, het is spijtig genoeg de derde keer dat we hier in dit parlement over deze problematiek spreken. Dat toont het grote belang ervan aan. Daar ben ik het absoluut mee eens. Collega Vandecasteele, het toont ook aan dat wat ik aangekondigd heb, namelijk dat mijn administratie een rendabiliteitsdoorlichting aan het doen is van de ondernemingen, echt noodzakelijk is.

Ik heb het voorbeeld dat u aanhaalt, ook gelezen. Wij zijn dat aan het bekijken. Het bedrijf verdedigt zich nu en zegt: dat geld wordt in andere zaken gestoken. We zijn dat effectief aan het onderzoeken. Maar dit doet natuurlijk het hele dossier geen goed, omdat je zo de indruk krijgt dat er blijkbaar bedrijven zijn met een grote rendabiliteit en bedrijven met verlies. Het is dus van belang dat we dat in kaart brengen. Ik hoop daar op relatief korte termijn een goed beeld van te hebben en dan met de sector aan tafel te kunnen gaan zitten om te bekijken op welke manier we kunnen zorgen dat daar wat gelijkheid in komt.

Wat het basisprobleem betreft, die loonsverhoging met 1,1 procent, moet ik blijven bij mijn antwoord van de vorige keer: alle sectoren kunnen de lonen met 1,1 procent laten stijgen. Dat moet onderhandeld worden binnen de sector, tussen werkgevers en werknemers. Ik ga ervan uit dat men dit nu ook binnen de sector verder zal doen.

Als u me vraagt naar mijn persoonlijke mening, ik heb ze al gegeven: ik vind uiteraard dat, als alle ambtenaren en alle sectoren die 1,1 procent loonsstijging krijgen, dat ook in de dienstenchequesector moet gebeuren. Uit de voorbeelden die ik zie, leid ik af dat er toch op bepaalde plaatsen geen rendabiliteitsproblemen zijn. Dus ik sta zeker aan de kant van de poetsvrouwen voor die 1,1 procent loonsverhoging. Ik heb aangekondigd dat we initiatieven nemen in Vlaanderen om de werkbaarheid te verhogen. Ik heb u en andere collega's daar ook deelachtig van gemaakt. Na de

resultaten van het rendabiliteitsonderzoek zullen we zeker bekijken of we al dan niet op een of andere wijze extra moeten investeren in de sector. Maar het voorbeeld dat u aanhaalt, toont aan dat het echt van belang is dat we de moeite doen om te kijken hoe het hier gesteld is en wat bijvoorbeeld de verschillen zijn tussen de publieke en de private sector. Dat werk gebeurt nu dus. We laten dat niet liggen. We doen daar echt snel aan voort. Zodra ik daar meer nieuws over heb, zal ik uiteraard u en het hele parlement daarover informeren.

Lise Vandecasteele (PVDA): Waar ik moeite mee heb: er zijn problemen in die sector en problemen bij bepaalde bedrijven qua rendabiliteit. Maar dat probleem bestaat al langer en werd door de vorige regering ook niet aangepakt. Men wacht al jaren met het aanpakken van dat probleem, met dat in kaart te brengen. Maar die poetsvrouwen kunnen ondertussen jammer genoeg geen brood extra kopen met uw sympathie. De bedrijven maken winst en geven geen loonsverhoging. Dat gaat om winst en het uitbetalen van aandeelhouders met ons belastinggeld. Ik denk dus echt wel dat u hen op het matje kunt roepen en hun kunt zeggen: 'Kijk, als jullie verder willen werken in dit systeem van dienstencheques met Vlaams belastinggeld, dan zullen jullie bepaalde dingen moeten doen, bijvoorbeeld een loonsverhoging toepassen voor de huishoudhulp.' En dan kunt u verder onderzoek doen naar werkbaar werk en naar rendabiliteit, maar die loonsverhoging, daar kunnen de poetsvrouwen geen dag langer op wachten.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Minister, collega's, ik vind het pijnlijk om vanmorgen alweer getuigenissen te moeten lezen van mensen uit de poetssector die aangeven waarom ze staken: mensen die voor een heel laag loon heel ondankebaard werk moeten doen, werk waar we allemaal op rekenen. Die mensen komen soms in heel onrespectvolle situaties terecht. Ze begrijpen niet waarom ze die simpele 1,1 procent loonsverhoging niet krijgen. Ik moet eerlijk toegeven: ik begrijp dat ook niet, minister.

Ik hoop echt dat die doorlichting van de rendabiliteit er zo snel mogelijk op zit, want ik deel de mening van de collega van de PVDA: de mensen op de werkvloer hebben daar geen boodschap aan op dit moment. Ze blijven op straat komen, hun werk wordt er niet lichter op, hun loon gaat er niet op vooruit. Wij hebben als politici de verantwoordelijkheid om die knoop door te hakken. Er zijn drie opties: ofwel legt de overheid meer geld bij, ofwel de sector zelf, ofwel zullen de gebruikers meer moeten betalen. Maar er moet een keuze gemaakt worden, want we zijn het er allemaal over eens dat de poetshulp meer verdienen dan wat ze vandaag de dag krijgen. *(Applaus bij Groen)*

De voorzitter: De heer Vanryckeghem heeft het woord.

Kurt Vanryckeghem (CD&V): Wij roepen iedereen op om het sociaal overleg te respecteren, zeker degenen die het sociaal overleg in dit land belangrijk vinden. Er is een interprofessioneel akkoord (IPA) tussen de federale sociale partners dat stelt dat in alle sectoren de mogelijkheid bestaat om 1,1 procent loonsverhoging te geven. De dienstenchequesector moet dat echter zelf overleggen tussen werkgevers en werknemers. Zo werkt nu eenmaal het model van sociaal overleg.

Kort voor Kerstmis is dit al aan bod gekomen in de plenaire zitting bij de actuele vragen van collega's Gennez en Ronse. Sindsdien is er door de feestdagen waarschijnlijk nog niet veel tijd geweest om een doorbraak te forceren. Er werd een sociaal bemiddelaar aangesteld om het overleg vlot te trekken.

Collega Vandecasteele, ik neem aan dat ook uw partij ons sociaal overlegmodel genegen is op de manier waarop CD&V dat sociaal overlegmodel absoluut respecteert. We moeten opletten dat de politiek zich niet gedraagt als een olifant in een porseleinwinkel.

Het sociaal overleg verloopt inderdaad niet zo gemakkelijk. Werknemers in de dienstenchequesector vragen net zoals in andere sectoren boter bij de vis en dat is absoluut geen onredelijk standpunt. De werkgevers in de sector oordelen dan weer dat de rentabiliteit van de dienstenchequebedrijven precair is. De minister heeft al voor Kerstmis gezegd dat ze die rentabiliteitskwestie in kaart zal brengen.

Ten slotte, los van de kwestie van loonsverhoging, vragen we aan de Vlaamse Regering om de sectoren te ondersteunen inzake werkbaarheid van het beroep door middel van de ESF-oproep (Europees Sociaal Fonds) rond werkbaar werk, want poetshulp is inderdaad een lastig beroep.

De voorzitter: De heer Ronse heeft het woord.

Axel Ronse (N-VA): Misschien eerst een oproep. Dit is een heel gevoelig debat, laat ons dat dan ook voeren op basis van feitelijkheden en geen zaken vertellen die niet kloppen. Het bedrijf waar mevrouw Vandecasteele van de communisten naar verwees, heeft geen dividend uitgekeerd, maar een kapitaalvermindering uitgevoerd. Dat is iets helemaal anders. Zeker in zo'n gevoelige discussie is het belangrijk om op basis van juiste informatie met elkaar te spreken in dit halfroond, en geen fake news te verspreiden.

Wat onze fractie betreft, verdienen poetshulpen loon naar werken. Ook wij zijn de 1,1 procent loonsverhoging meer dan genegen. Meer nog, we hebben een Vlaams regeerakkoord opgesteld waarin we ook een jobbonus voorzien. Niet alleen voor de poetshulpen die aan minimumlonen werken, maar voor iedereen die aan een minimumloon werkt is er een loonsverhoging gepland van 50 euro netto per maand. Dat is 600 euro per jaar die via de jobbonus wordt uitgewerkt.

Minister, wij roepen u verder op om het sociaal overleg te respecteren en de rentabiliteit ten gronde door te lichten zoals in het regeerakkoord staat. Alle begrip en alle respect voor de poetshulpen die loon naar werken verdienen. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: Mevrouw Gennez heeft het woord.

Caroline Gennez (sp.a): De poetshulpen verdienen onze steun. Ze hebben recht op die loonsverhoging. Vanop deze tribune wil ik een oproep lanceren aan Federgon. Stop die discussies, geef dat minimum minimorum van 12 eurocent per uur aan alle poetshulpen in de dienstenchequesector.

De Vlaamse Regering kan ook haar verantwoordelijkheid nemen. We besparen 70 miljoen euro door de fiscale aftrekbaarheid te verhogen. Die 70 miljoen euro moet dringend worden geherinvesteerd in de sector om de rentabiliteit te versterken, vooral van de organisaties in de non-profit, en om werkbaar werk en een eerlijk loon voor al die tienduizenden poetshulpen in Vlaanderen eindelijk te realiseren. (*Applaus bij sp.a*)

De voorzitter: De heer Ongena heeft het woord.

Tom Ongena (Open Vld): We hebben het al regelmatig gehad over deze problematiek, ook in de commissie. Na de debatten is er een grote consensus dat de vele poetsvrouwen en -mannen zeker onze beloning verdienen. Er is ook een consensus dat hun vraag voor de 1,1 procent een zeer redelijke vraag is. We willen allemaal dat daar iets van in huis komt.

Mevrouw Vandecasteele, elk verhaal heeft natuurlijk twee kanten. We mogen ook niet doof en blind zijn voor de vele waarschuwingen die vanuit de sector, vanuit vele grote en kleine bedrijven, komen dat als we dat blindelings doorvoeren zij wel in de problemen zouden kunnen komen. De 1 miljoen gezinnen en oudere

mensen die rekenen op de hulp van de poetshulpen gaan we ook geen dienst bewijzen als veel van die bedrijven morgen hun boeken moeten sluiten. Daar moeten we ook waakzaam voor zijn.

Minister Hilde Crevits: Collega Ongena, ik wil bevestigen dat het inderdaad over poetsmannen en -vrouwen gaat. Bij ons op het kabinet is er al vele jaren een poetsman en die doet dat fantastisch. Bij deze, alle mannen die beledigd zijn omdat ze niet werden vermeld, het gaat natuurlijk over beiden.

Collega Gennez, we hebben het er al vaker over gehad. U zegt dat we de besparing moeten herinvesteren. Maar u weet dat de inkomsten daarvan maar bij ons binnenkomen eind 2021, begin 2022 omdat pas vanaf 1 januari de aftrek vermindert en dat gaat verrekend worden in de belastingbrief. Ik kan niet zomaar zeggen: investeer dat nu.

Ik zou collega Vanryckeghem willen bijtreden dat we het sociaal overleg moeten respecteren. Dat is natuurlijk de moeilijke positie waarin ik me bevind. De federale overheid heeft het mogelijk gemaakt in het kader van de loonwet om 1,1 procent opslag te geven. Dat moest sectoraal worden onderhandeld. Die onderhandelingen gebeuren. Dat men dan kijkt naar de overheid en zegt: u moet dit en u moet dat doen, dat vind ik niet helemaal correct. Dat neemt niet weg dat ik wel oog en oor heb voor de problemen in de sector, daarom doen we dat rentabiliteitsonderzoek.

Collega Ronse, we moeten de dingen bij naam noemen, maar ik hoor ook van bedrijven die een auto kunnen meegeven aan het personeel. Dat schept wel wat wrevel. De sector zegt dat ze het niet meer aankunnen, dat ze niet rendabel zijn, en op bepaalde plaatsen kan het wel. Heeft dat met de schaalgrootte te maken? Met de manier van werken? Dat brengen we nu in kaart. We bekijken waar het rentabiliteitsprobleem zit. Eigenlijk staat dat los van de gerechtvaardigde vraag naar 1,1 procent. Daar bestaat een kamerbrede consensus over. Het is belangrijk dat de poetshulpen gewaardeerd worden, net zoals alle andere sectoren in Vlaanderen die in de voorbije periode die 1,1 procent gekregen hebben. Op dat vlak spreken we hier allemaal uit één mond.

Ik volg de problematiek zeker verder op. Zodra de resultaten bekend zijn van het rentabiliteitsonderzoek, zal ik dat met jullie delen, en ga ik ook met de sector rond de tafel zitten.

Lise Vandecasteele (PVDA): Ik blijf me zorgen maken over de timing. Die vrouwen en mannen – voornamelijk vrouwen, de SERV heeft dat onderzocht – vragen al zes maanden een loonsverhoging van ocharm 1,1 procent. De Vlaamse overheid organiseert een systeem waar heel veel subsidiegeld mee gemoeid is, dan is het niet abnormaal, en zelfs logisch, dat u als minister zou zeggen dat u daar voorwaarden gaat opleggen. U kunt het systeem goed vinden – om onder andere het zwartwerk tegen te gaan – maar wel een deftig loon betalen aan de poetshulpen.

Het is goed dat u onderzoek doet naar werkbaar werk, naar rentabiliteit, maar we kunnen echt niet wachten op die 1,1 procent loonsverhoging, en daar hebt u juist een verantwoordelijkheid als minister om dat wel te eisen van die bedrijven die enkel en alleen kunnen functioneren via het Vlaams belastinggeld.

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Kristof Slagmulder aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de imamopleiding aan de KU Leuven en de polemiek errond

De voorzitter: De heer Slagmulder heeft het woord.

Kristof Slagmulder (Vlaams Belang): Voorzitter, minister, de Katholieke Universiteit Leuven (KU Leuven) zal in februari als eerste universiteit in Vlaanderen meewerken aan een Vlaamse imamopleiding in samenwerking met de Moslimexecutieve. Het eerste onderdeel van die opleiding zal plaatsvinden aan de KU Leuven zelf. Het tweede onderdeel gaat door in de Grote Moskee in Brussel waar men zal focussen op koranstudie.

Men wil dus naar Nederlands voorbeeld zelf imams opleiden en dat terwijl eerdere pogingen in Nederland mislukt zijn. In Nederland zijn trouwens lesgevers van de imamopleiding betrappt op haatpreken ten aanzien van vrouwen, ongelovigen, onze westerse manier van leven. Er is dus een reëel risico dat ook imams die hier de opleiding volgen, hetzelfde zullen gaan doen.

Collega's, zelfs binnen een groot deel van de moslimgemeenschap is er geen draagvlak voor een Vlaamse imamopleiding. Begin deze week raakte bekend dat heel wat moslims de KU Leuven niet als een neutrale instelling beschouwen omdat die een Gülen-leerstoel aanbiedt en dat ligt nogal gevoelig bij heel wat pro-Erdogan Turken die Vlaanderen rijk is.

Minister, daarom luidt mijn vraag: bent u van oordeel dat, gezien de polemiek, die imamopleiding zinvol is, en op welke manier gaat u die faciliteren in Vlaanderen? (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Wel, faciliteren, u moet weten dat de opleiding van religieuze bedienaars een zaak is van de erediensten zelf. Er is een implicatie voor een rol voor de federale overheid, de Federale Regering. De Vlaamse overheid is op dat vlak eigenlijk niet rechtstreeks geïmpliceerd. Als u verwijst naar de rol van de KU Leuven, die verzorgt louter en alleen het seculiere gedeelte van die opleiding. Zoals u terecht hebt aangeduid, is er zelfs een fysieke scheiding: het is een andere locatie. De KU Leuven zorgt voor de opleiding op het vlak van onder andere recht, geschiedenis en politieke wetenschappen, een aanbod dat men eigenlijk nu al doet, maar het theologische luik is een zaak van de eredienst zelve. Als Vlaamse overheid geven wij geen financiële tegemoetkoming wat dat betreft, dus er is op dat vlak geen enkele facilitering in welke zin dan ook. Er is geen specifieke Vlaamse financiering, en trouwens, het studiegeld moeten zij ook betalen wat dat seculiere gedeelte betreft dat wordt verzorgd door de KU Leuven, net als elke andere student. Op dat vlak is er dus geen enkele implicatie, en is uw vraag vooral voorwerp van enig mogelijk debat en discussie hiertegenover.

Kristof Slagmulder (Vlaams Belang): Minister, bedankt voor uw antwoord. Ik heb het daarstraks al gezegd: die imamopleiding gebeurt in samenwerking met de Moslimexecutieve. Nochtans heeft die organisatie een bedenkelijke reputatie, onder andere wegens aanhoudend gesjoemel en aangetoond moslimfundamentalisme. Ik begrijp dus niet waarom men met deze organisatie zou blijven voortwerken. Die toekomstige Vlaamse imams moeten in de Grote Moskee inderdaad een specifieke islamstudie volgen. Uiteraard knelt daar het schoentje, want daar zal er helaas veel te weinig controle gebeuren. Veel waarden en normen van de islam staan haaks op onze manier van leven. Er is de gelijkheid tussen man en vrouw. Men kent geen scheiding tussen Kerk en Staat. Er is het verbod op afvalligheid, er is de manier waarop zij kijken naar holebi's enzovoort. Ik had

daarnet al verwezen naar het Nederlandse voorbeeld. Wat zal er gebeuren indien studenten of lesgevers binnen deze opleiding tekenen van radicalisering beginnen te vertonen? Wat kunt u daar vanuit uw departement aan doen? (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp·a): Er komt dus een eigen imamopleiding, een samenwerking tussen de KU Leuven en die vzw AFOR. Die eigen imamopleiding stond in het vorige Vlaamse regeerakkoord. Toen is die er niet gekomen. Deze keer staat ze er niet in en komt ze er wel. Wij vinden dat een goede zaak. In plaats van buitenlandse imams in te schakelen, altijd met het gevaar van buitenlandse inmenging, onder andere van Saoedi-Arabië, lijkt het ons een beter idee om onze imams zelf op te leiden voor de Belgische moskeeën, zodat ze in België geboren zijn en hier wonen, zodat ze hier de opleiding volgen en dus ook de taal spreken.

Dat impliceert natuurlijk ook wel dat die imamopleiding kwaliteitsvol en onafhankelijk moet zijn. Dat vinden we heel belangrijk. Minister, daarom heb ik hierbij deze vraag voor u: bent u gecontacteerd door die imamopleiding en bent u bereid, als die vraag komt, om vanuit uw administratie de nodige ondersteuning te bieden? (*Applaus van Kurt De Loor*)

De voorzitter: Collega Daniëls, de eerste keer van het jaar.

De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Voorzitter, dat ik zo veel tussenkom, heb ik te danken aan u, want u hebt mij opgeleid, als mijn politieke meter, toen ik begon in dit parlement...

De voorzitter: U bent al bijna tien seconden kwijt van uw tijd. (*Gelach. Applaus*)

Koen Daniëls (N-VA): Ik ben me daar bewust van. Maak u geen zorgen. Dank daarvoor.

De voorzitter: Vijftien seconden.

Koen Daniëls (N-VA): Collega's, ik wil toch twee zaken naar voren brengen. Het stuk aan de KU Leuven is in het Nederlands. Dat is een gewone opleiding, met gewone vakken zoals die aangehaald door de minister. Daarbij wordt bijvoorbeeld recht en religie gedoceerd, of religie, conflict en vrede, of religie en samenleving. Ik denk dat dat belangrijke onderdelen zijn, maar vanuit onze fractie vragen wij inderdaad een nauwe opvolging op federaal niveau op alle vlakken van die personen die de imamopleiding gaan volgen. We vragen dat men van nabij volgt wat er gebeurt en wie het doet.

De voorzitter: De heer Warnez heeft het woord.

Brecht Warnez (CD&V): Ik vind het belangrijk om hier aan te stippen dat die opleiding eigenlijk een van de aanbevelingen was uit het bijna unaniem goedgekeurde eindrapport van de federale parlementaire onderzoekscommissie na de aanslagen van 22 maart 2016. Op die manier, mijnheer Slagmulder, willen we méér controle op de imamopleiding, geen vrijheid, blijheid.

Zoals minister Weyts zei, betreft het hier een federale materie. Minister Geens is zijn verantwoordelijkheid niet uit de weg gegaan en heeft antiterrorismemaatregelen uitgevoerd. Werken aan veiligheid is de rol van elke politicus in ons land. Ik vraag dus ook aan minister Ben Weyts om waar mogelijk samen te werken met zijn collega-minister Bart Somers en uiteraard ook met zijn federale collega Koen Geens.

De voorzitter: De heer Schiltz heeft het woord.

Willem-Frederik Schiltz (Open Vld): Voorzitter, minister, collega's, het is een evidentie dat we aanmoedigen dat de imams hier in België worden opgeleid. Het is net door imams te moeten invoeren uit het buitenland, imams die, zoals de collega heeft aangehaald, de taal niet spreken, dat we enorm moeten investeren om te detecteren of er radicalisering optreedt enzovoort. Dat een imam hier wordt opgeleid, binnen het kader dat wij kunnen bepalen, lijkt mij een zeer goede zaak om een invulling te geven aan de cursussen die worden gedoceerd, en om ervoor te zorgen dat de gevaren voor radicalisering in de toekomst verder kunnen worden beperkt.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Het potentieel van een Vlaamse imamopleiding is heel groot. Het klopt dat er in Nederland wat slechte voorbeelden zijn. Daaruit moeten we lessen trekken. Maar er zijn mij twee dingen bijgebleven uit de Commissie voor de bestrijding van gewelddadige radicalisering tijdens de vorige legislatuur. De eerste was dat we, als we buitenlandse inmenging willen tegengaan, met een eigen Vlaamse imamopleiding zullen moeten beginnen. Dat is een heel negatieve, maar belangrijke insteek. Een positieve insteek kwam van een procureur-generaal die zei: 'De grootste en sterkste bondgenoot tegen negatieve invloeden van buitenaf in verband met de islam, is de Vlaamse moslim. De overgrote meerderheid wil meebouwen aan de samenleving, aan de tolerante samenleving.' En dan moeten we die banden van buitenaf voor een stuk kunnen afknippen. Dat is het potentieel dat we nu hebben. Het is aan u, minister, om erover te waken dat we dat ook mee waarmaken.

Minister Ben Weyts: Ik zal herhalen hoe de bevoegdheidsverdeling georganiseerd is. Wij of meer bepaald de KU Leuven staat in voor het seculiere gedeelte. Dat aanbod wordt geformuleerd aan alle studenten, niet alleen aan diegenen die een imamopleiding volgen.

Het is een moeilijke discussie. De federale overheid werkt ter zake samen met de Moslimexecutieve in het kader van de oprichting van een vzw en zal vanzelfsprekend ook de controle ter zake uitoefenen.

Ik deel enigszins een bezorgdheid. Ik stel ook vast dat het een moeilijke discussie is. Want zoals u zelf aanhaalt, is er enerzijds de these van de Erdogan-aanhangers, die die opleiding verwerpen. Dat doet u zelf eigenlijk ook. In dat kamp zou ik niet willen zitten. Maar anderzijds kan ik persoonlijk enkel de hoop uitspreken dat er een opleiding tot stand komt die ervoor zorgt dat er imams zijn die de Verlichting omarmen, die beginselen als de scheiding van Kerk en Staat ook effectief volgen, en daaraan gevolg geven in hun persoonlijke praxis en in de uitoefening van hun ambt. Ik hoop dat we dan kunnen stoppen met de import van Nederlandsonkundige imams die ergens in Turkije of waar dan ook werden opgeleid. Ik kan die hoop enkel uitspreken.

Ik deel vanzelfsprekend een bezorgdheid. Ik hoop dat we met z'n allen die bezorgdheid hier tegenover kunnen uiten, ten aanzien van de Federale Regering.

Kristof Slagmulder (Vlaams Belang): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Het zal u niet verbazen dat ik inderdaad geen voorstander ben van die Vlaamse imamopleiding. Het lijkt mij naïef om te geloven dat een meerderheid van de moslims in Vlaanderen al die onverdraagzame voorschriften zomaar overboord zullen gooien omdat er in ons land politici zijn die dat vragen. Integendeel zelfs, er zal nooit een Vlaamse of Europese islam komen. De islam is en blijft de islam.

Minister, daarom wil ik u en de Vlaamse Regering ertoe oproepen om, in plaats van de islamisering in de hand te werken, net het tegenovergestelde te doen. Minder islam is wat we nodig hebben, onder andere door de Vlaamse geldkraan

dicht te draaien en te stoppen met het erkennen van nieuwe moskeeën. (*Opmerkingen van minister Ben Weyts*)

Het Vlaams Belang wil dat de subsidies aan moskeeën en islamitische organisaties worden stopgezet. Wij willen geen islamitische godsdienstlessen in ons onderwijs. Wij willen die afschaffen. Wij willen ook niet dat er Vlaams belastinggeld wordt verspild aan imamopleidingen die toch gedoemd zijn om te mislukken. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: Collega Slagmulder, mag ik u feliciteren met uw eerste actuele vraag aan het spreekgestoelte? (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Sofie Joosen aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over het federale initiatief tegen het Vlaamse vuurwerkverbod

De voorzitter: Mevrouw Joosen heeft het woord.

Sofie Joosen (N-VA): Minister, het is een vreemde start van 2020: de federale overheid stapt naar het Grondwettelijk Hof over het nieuwe Vlaamse decreet rond vuurwerk. De argumenten die op tafel worden gegooid, zijn onder andere dat de nieuwe Vlaamse regelgeving zou neerkomen op een marktverbod en dat de draagwijdte te ver gaat.

Nochtans, collega's, hebben we hier in het Vlaams Parlement dit nieuwe decreet in het voorjaar van 2019 unaniem goedgekeurd. Volgens mij was dat een grote en belangrijke stap naar minder menselijk en dierlijk leed door vuurwerk. Verschillende collega's hebben hier in het halfrond ook in december nog hun steun uitgesproken voor dit decreet, naar aanleiding van een actuele vraag.

Minister, welke visie hebt u op deze toch wel heel opmerkelijke evolutie?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: U schetst het goed. Ik word daarover gecontacteerd met de mededeling dat ik word aangevallen door de federale minister, maar niet ik word in dezen aangevallen, maar wel dit parlement. Het gaat om een voorstel van decreet dat hier in april inderdaad unaniem is goedgekeurd. We hebben vanaf dat moment gezegd: laat ons, ten voordele van het dierenwelzijn, komaf maken met vrijheid, blijheid. Tevoren was de regel dat alles mag: vuurwerk mag altijd, tenzij het wordt verboden. Wij hebben de regel omgedraaid: we gaan uit van een verbod, maar daarvan kan worden afgeweken op specifieke momenten, op specifieke tijdstippen, op specifieke locaties, door de lokale besturen. Dat is de regelgeving.

Dat is goedgekeurd in april van vorig jaar. Zeven of acht maanden later is er plots de procedure die wordt gevoerd door de vuurwerkverkopers. Dat kan ik nog enigszins begrijpen, dat zij ter zake een belang hebben. De bezwaren die worden geuit door de federale minister, volg ik niet volledig. Er worden twee argumenten aangehaald. Enerzijds wordt gezegd dat het te ver gaat omdat het de facto tot een verkoopverbod leidt, wat federale bevoegdheid is. Tot mijn eigen spijt heb ik moeten vaststellen dat er de afgelopen weken niet bepaald een verkoopverbod was en dat er nog heel veel vuurwerk is gekocht en dus ook voor aankoop is aangeboden. Dat snijdt dus geen hout, denk ik.

Een tweede argumentatie was dat de actieradius te ver gaat en dat ook die fosforstokjes gevat zouden zijn door het verbod, quod non. Lees de ratio legis

van het decreet van u allen, waarin duidelijk staat dat het gaat over het afschieten van vuurwerk. Ik weet niet hoe je van die fosforstokjes zou kunnen afschieten. Dat staat letterlijk in de toelichting. Ook daar denk ik dus dat de impact beperkt is.

Wat ik wel tot mijn vreugde heb vastgesteld – en dat is een eerste stap – is dat uw decreet ertoe geleid heeft dat ondertussen 200 van de 300 gemeenten in Vlaanderen een stap hebben gezet. 73 gemeenten hebben beslist om dat verbod ook met Nieuwjaar te respecteren – een totaalverbod, dus. De rest van de gemeenten hebben beslist om het op een specifieke locatie toe te laten, maar enkel op basis van een vergunning. Maar 200 van de 300 gemeenten hebben dus een stap in de goede richting gezet.

Ik weet niet wat de wetenschappelijke waarde ervan is, maar ik heb hier een kaartje van een Duitse website, Luftdaten, met de uitstoot van fijn stof op nieuwjaarsavond. Vlaanderen is daarop duidelijk te herkennen. Ik ben daar betrekkelijk fier op. Ik denk dat u daar allen betrekkelijk fier op mag zijn. Er zijn spijtig genoeg wel nog enkele drama's geweest in gemeenten waar men niet is opgetreden. Daar zijn er nog drama's geweest, met dieren die gestorven zijn. Ik denk dus dat we nog stappen kunnen zetten, maar al 200 van de 300 gemeenten hebben een stap in de juiste richting gezet.

Sofie Joosen (N-VA): Bedankt, minister. Ik deel die visie. Een marktverbod? Nergens in het decreet is sprake van een verbod op verkoop van vuurwerk. In Vlaanderen is vuurwerk nog steeds te koop. Moeten we daar in de toekomst naar kijken? Dat denk ik wel. Maar dat is een federale bevoegdheid, en vanuit het Vlaams Parlement respecteren we dat ook.

Wat betreft de draagwijdte: Vlaamse steden en gemeenten kunnen nog steeds zelf beslissen waar en wanneer vuurwerk dan wel toegelaten is. Het verschil met vroeger is dat ze expliciet kleur moeten bekennen en expliciet moeten aangeven waar ze dat dan wel zien zitten en op welke tijdstippen.

Minister, hebt u het gevoel dat er bij uw federale collega's geen draagvlak is voor maatregelen rond vuurwerk? Hoe gaan we dat draagvlak dan creëren? Gaat u in overleg?

De voorzitter: De heer Vandenhove heeft het woord.

Ludwig Vandenhove (sp.a): Voorzitter, minister, ik ga niets anders zeggen dan enkele weken geleden, voor Kerstmis en Nieuwjaar. Het is een goed decreet, dat trouwens unaniem goedgekeurd is in het Vlaams Parlement. In die zin kan ik akkoord gaan met uw uitleg. We zijn wat dat betreft helemaal niet van gedacht veranderd, ook onze federale collega's niet. Ik heb hier een paar weken geleden opgeroepen tot gezond verstand en tot het evalueren van een decreet dat nog geen jaar van toepassing is. Dat moet gebeuren om te kijken hoe dat zo goed mogelijk kan worden gehandhaafd.

Ik wil daar de bedenking bij maken dat handhaving in Vlaanderen een algemeen probleem is. Voor we hier decreten goedkeuren waarin er handhaving, controle of opvolging voorzien is, moeten we goed kijken wie dat doet en wie dat niet doet. Het is ook belangrijk om te weten dat iets verbieden en ondertussen de verkoop verder toelaten, vragen is om problemen. Ik heb het al een paar keer aangehaald bij minister Demir voor wat betreft pesticiden.

Maar goed, mijn conclusie is: ik begrijp CD&V niet. Ik dacht dat dat decreet unaniem was goedgekeurd in dit parlement. Ik stel vast dat zelfs het verbod op vuurwerk plots een probleem wordt! Hoe willen we dan nog een regering krijgen?

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Tinne Rombouts (CD&V): Voorzitter, collega's, minister, u stelt dat wij ons aangevallen moeten voelen. Nu, ik voel me niet aangevallen. Collega, bij dezen ineens ook het antwoord. Niemand trekt in twijfel dat de doelstelling van het decreet moet worden nagestreefd: niemand in dit parlement, en ik heb begrepen ook niemand op federaal niveau. De Federale Regering is wel een procedure gestart op vraag van haar diensten omdat zij aanwijzingen hebben dat er problemen zijn met de Europese Vuurwerkrichtlijn en met de federale bevoegdheid. Of dat nu klopt of niet, daar kan ik op dit moment niet over oordelen. Minister, ik heb begrepen dat het gaat over meer elementen dan de twee die u net hebt aangehaald.

Minister, federaal minister Muylle heeft een schrijven gericht aan minister-president Jambon, waarin ze heel duidelijk stelt: "Ik onderschrijf de doelstelling." Vervolgens geeft zij aan: "Daarom wil ik voorstellen dat de Vlaamse en de federale diensten samenzitten om eventueel een sluitend ander voorstel uit te werken." Zij is bezorgd dat dit voorstel mogelijk zou vervallen bij het aanvechten. Ik heb begrepen dat zij deze ochtend uw antwoord heeft gekregen en dat u hebt gezegd dat u niet wenst samen te zitten omdat u ervan uitgaat dat het de toets van het Grondwettelijk Hof zal halen. Minister, ik ben daar bezorgd over. Als er diensten zijn die knelpunten zien, dan hebben wij op zijn minst de plicht om die door te nemen en in overweging te nemen. Ik stel u dus voor om toch met de diensten samen te zitten, anders zou ik de voorzitter van dit parlement of van de commissie willen vragen dat wij op zijn minst kennis kunnen nemen van de voorstellen van de federale diensten zodat wij ze zelf in overweging kunnen nemen.

De voorzitter: Mevrouw Sterckx heeft het woord.

Els Sterckx (Vlaams Belang): Wij zijn nog altijd voorstander van het vuurwerkverbod. Maar zolang de wet het toelaat dat er uitzonderingen zijn op dit verbod, vind ik dat wij met z'n allen ervoor moeten pleiten om enkel nog geluidsarm vuurwerk toe te staan. Dan komen we de handelaars tegemoet die dan toch nog vuurwerk kunnen verkopen, maar dat dan enkel nog het geluidsarm vuurwerk zal zijn, en komen we ook tegemoet aan het dierenwelzijn en de mensen die toch nog heel graag vuurwerk willen zien. We moeten er toch eens over nadenken om alles in te zetten op geluidsarm vuurwerk.

Minister Ben Weyts: Dat we het nog mogen meemaken dat het Vlaams Belang een compromisvoorstel doet! Voor alle duidelijkheid, ik heb dat ook al gezegd in de commissie: er is geen definitie van geluidsarm vuurwerk. Wat is geluidsarm? Er is altijd een geluidsproductie mee gemoeid. Men zou dat dan moeten definiëren en vervolgens meten. Op zich geeft dat wel wat problemen. Die discussie hebben we trouwens gevoerd bij de totstandkoming van dat decreet.

Wanneer het gaat over een voorstel van decreet dat unaniem is goedgekeurd door het Vlaams Parlement, dan gaan de federale minister en ik niet zeggen: "Kom, we doen handjeklap en we gaan het even aanpassen." Dat ga ik niet doen en daarom heb ik heel duidelijk gezegd dat er een decreet is goedgekeurd. U mag me altijd uw bevindingen bezorgen. Ik heb de twee elementen aangehaald die mij als bezwaren zijn bezorgd. Ik heb daarop geantwoord en op grond daarvan kan ik natuurlijk niet afwijken van het decreet zoals het hier is goedgekeurd. Het staat dit parlement vanzelfsprekend vrij om net als in 2019 een initiatief te nemen. Persoonlijk ben ik er geen voorstander van. Ik denk dat dit een goed decreet is en dat we het moeten behouden, maar het staat dit parlement altijd vrij om ter zake anders te beslissen.

Sofie Joosen (N-VA): Mevrouw Rombouts, als er voorstellen zijn die het decreet ten goede kunnen komen, dan willen we die uiteraard onderzoeken en zijn

we uw eerste bondgenoot, maar dan wel in dit huis en volgens de werkwijze die het Vlaams Parlement kiest.

We hebben in het Vlaams Parlement dit decreet unaniem goedgekeurd en de fracties die dat hebben gedaan, zijn hier vandaag nog altijd. Van de parlementsleden die toen op het groene knopje hebben gedrukt, zijn er nog velen aanwezig. Het is enorm belangrijk dat we allemaal samen het belang blijven benadrukken van de regels rond het gebruik van vuurwerk in het belang van de mens en van het dier. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Jean-Jacques De Gucht aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de mogelijke vermindering van het aantal lesuren in het secundair onderwijs

De voorzitter: De heer De Gucht heeft het woord.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Voorzitter, minister, mijn allerbeste wensen voor het komende jaar, ook voor de rest van mijn collega's trouwens.

Minister, het ligt decretaal vast dat er minimum 28 uur les moet worden gegeven. In de realiteit wordt er over het algemeen 32 uur lesgegeven. We hebben kunnen lezen dat er op de onderhandelings tafel met de koepels een voorstel tot afwijking van die 28 uur zou hebben gelegen, namelijk een vermindering met een uur.

Wij zijn daar geen voorstander van maar wij zijn ook blij dat we hebben kunnen vernemen, minister, dat u dat ook een slecht idee vindt, meer nog dat u er zelfs tegen bent. Dan is de vraag natuurlijk vanwaar die kwakkel komt. Komt die van een kabinet, wat ik betwijfel, of komt die van de mensen waarmee u aan de onderhandelings tafel zat om de druk op te voeren? Ik denk aan het verleden waarbij bepaalde onderwijsverstrekkers geopperd hebben om een uur Nederlands te schrappen, maar op dat moment zijn we allemaal terecht in onze wiek geschoten.

Minister, kunt u enige duidelijkheid geven? Wanneer gaat u de plannen over het secundair onderwijs voorleggen om de onduidelijkheid die er vandaag is, de wereld uit te helpen?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik zal het voor alle duidelijkheid nog eens herhalen: er komen voor Onderwijs middelen bij. Alleen al volgend jaar spreken we over een toename van het budget met 362 miljoen euro en dat is op zich goed nieuws.

Hoe kunnen we ervoor zorgen dat er extra middelen voor Onderwijs komen? Enerzijds gebeurt dit door een claim te doen op de begrotingspot en te zeggen dat een groter stuk van de taart naar het onderwijs moet gaan. Dat hebben we binnengehaald. Anderzijds gebeurt dit ook door binnen het onderwijsveld soms een efficiëntieoefening te doen, zoals bijvoorbeeld in het secundair onderwijs. Gelet op de sterke financiering die daar momenteel is, ook in verhouding tot de andere onderwijsniveaus, gaan we het groeipad milderden. Er komen ook extra middelen bij voor het secundair onderwijs, maar in plaats dat er aan het einde van de rit een toename van de middelen is met 521 miljoen euro, zal het maar een toename zijn met 421 miljoen euro. Opnieuw, dit is veel extra geld.

Hoe gaan we die beperking van dat groeipad realiseren? Dat zal gebeuren in dialoog met de onderwijspartners. Ik had trouwens in de commissie in mijn

powerpoint opgenomen –maar ik had het niet toegelicht omdat ik het te futiel vond om mondeling toe te lichten – dat er een hele panoplie aan suggesties ter zake is om die efficiëntie-oefening te realiseren. Op die powerpoint stonden een achttal voorstellen en eentje daarvan was een lesuur minder. Vanzelfsprekend ben ik daar absoluut tegen, want wij willen net de lat hoger leggen. Wij zijn net bezorgd over de kwaliteit van ons onderwijs. Wij vinden – en ik hoop wij allen – dat een uur minder net zou leiden tot een afname van de kwaliteit, terwijl we de kwaliteit net willen doen toenemen.

Wat gaan we dan wel doen? Geef me daarvoor nog enige tijd. Ik hoop daarmee rond te zijn tegen eind maart ongeveer. Ik schuif daarvoor vanzelfsprekend aan de tafel met de onderwijspartners, de vakbonden en de koepels om te zien hoe we die efficiëntie-oefening wel degelijk kunnen realiseren. Laat een ding duidelijk zijn: wat daar voor mij niet toe behoort, is een uur minder.

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Dat verheugt mij enorm. Als we kijken naar de uitdagingen, de resultaten van PISA en naar efficiëntiewinsten, dan is de realiteit dat door een uur te schrappen er geen efficiëntiewinsten geboekt zullen worden. Dat is gewoon de realiteit.

Minister, ik heb voor alle duidelijkheid niet het woord 'besparingen' in de mond genomen. Het gaat over efficiëntiewinsten. Met de meerderheid staan we daar duidelijk voor. Er komt 362 miljoen euro bij, maar sommige mensen interpreteren cijfers op een andere manier.

Het is ook belangrijk dat er een duidelijk signaal wordt gegeven aan de onderwijsverstrekkers dat we willen inzetten op onderwijs en dat we geen zin hebben in politieke spelletjes waarbij kwakkelers naar voren komen. We strijden allemaal voor een goed onderwijs dat de toekomst van onze kinderen en onze toekomst in het algemeen, economisch en sociaal, veiligstelt.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, tegen 2020 moet er al 20 miljoen euro worden bespaard en moet er dus 20 miljoen euro worden gezocht. Op de totale legislatuur is dat 100 miljoen euro in het secundair onderwijs. We hebben ons met Groen altijd verzet tegen die besparing, want het is wel degelijk een besparing in het secundair onderwijs. Er is geen marge meer. Die mensen zitten al op hun tandvlees.

Er circuleren maatregelen, zoals een uur minder les of minder administratieve of logistieke ondersteuning. Dat zijn allemaal maatregelen die ofwel de kwaliteit, ofwel het welzijn en de werkdruk van leerkrachten absoluut niet ten goede zullen komen.

Minister, dit lijkt mij een heel moeilijke oefening. Welke maatregelen ziet u die de kwaliteit, het welzijn en de werkdruk niet hypothekeren en aantasten? Kunt u voorbeelden geven die u op de onderhandelingstafel zult leggen, want ik zie ze niet?

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Ik ben blij verrast dat de minister positief heeft geantwoord en de ongerustheid heeft weggenomen. Ook voor ons is de verbetering van de onderwijskwaliteit een absolute topprioriteit die we nogmaals graag onderstrepen. Het kan geenszins de bedoeling zijn dat we uren verminderen. Nooit kan het op de kap van de leerlingen gebeuren dat we efficiëntiewinsten zoeken. Daar was noch in het regeerakkoord, noch in de beleidsnota sprake van. U hebt dat vandaag bekrachtigd.

Ik denk wel dat we er allemaal, en de scholen in het bijzonder, belang bij hebben om zo snel mogelijk met concrete voorstellen te komen. Die duidelijkheid moet in overleg met de onderwijsverstrekkers zo snel mogelijk worden geboden. Het is goed als u daar een timing op zou kunnen zetten.

De voorzitter: Mevrouw Beckers heeft het woord.

Roosmarijn Beckers (Vlaams Belang): Voorzitter, zeker in het licht van de stijgende leerlingenaantallen zal een besparing met 20 miljoen euro moeilijk zijn. Ook al mag het woord niet vallen, het gaat hier wel om een besparing.

Minister, ik heb u horen zeggen dat dit tegen eind maart 2020 moet gebeuren. Dat lijkt me redelijk laat. De scholen hebben nood aan duidelijkheid en dit moet tegen 1 september 2020 duidelijk zijn. Ik wil er dan ook op aandringen hier snel werk van te maken.

Ik wil u ook vragen in hoeverre de commissie Onderwijs hierbij zal worden betrokken. Ik sluit me aan bij de vraag van mevrouw Meuleman. Welke concrete ideeën hebt u om de besparingen in het secundair onderwijs door te voeren?

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Minister, ik dank u voor het nogmaals scheppen van die duidelijkheid. Het verbaast ons als fractie dat dit maar blijft zweven, terwijl het as such niet meer aan de orde is om sterk in het lesurenpakket in te grijpen. Het is goed dat u met de vakbonden en de onderwijsverstrekkers onderhandelt. Vanuit onze kant willen we meegeven dat in het Vlaams regeerakkoord is opgenomen dat de middelen voornamelijk in de klas en in de school moeten zitten. We denken dat dergelijke initiatieven ook moeten worden bekeken.

De voorzitter: Mevrouw Goeman heeft het woord.

Hannelore Goeman (sp.a): Minister, u zult besparen bij het secundair onderwijs. Tegen 1 september 2020 moeten de secundaire scholen 20 miljoen euro vinden. Dat is een pijnlijke zaak. Hoe moeten ze dat bolwerken met leerlingenaantallen die blijven stijgen? Wat een nog pijnlijker zaak is, is dat u daar nu een portie onduidelijkheid bovenop hebt gelegd. We hebben in de krant gelezen dat de idee van een lesuur minder op tafel is gelegd. Vervolgens hebt u dat ontkend. Dat u dat hebt geopperd, betekent volgens u niet dat u dat een goed idee vindt. Ik vind dat een rare werkwijze.

De grote vraag is echter wat dan wel moet gebeuren. U blijft maar zeggen dat u dit met de sociale partners zult bespreken. Dat is prima, maar dat neemt niet weg dat u zelf ook ideeën moet hebben. Wat is uw visie? Hoe zullen we dit doen zonder de kwaliteit van ons onderwijs in het gedrang te brengen? (*Applaus bij sp.a*)

De voorzitter: De heer De Witte heeft het woord.

Kim De Witte (PVDA): Minister, ik herinner me de begrotingsdiscussies. U zat hier toen met een bordje. Er zou voor het onderwijs 362 miljoen euro bijkomen. We zijn drie weken verder en opnieuw trekken mensen uit het werkveld aan de alarmbel. Dat is niet de eerste keer. Ze moeten 20 miljoen euro besparen. Dat is 20 miljoen euro in 2020, 40 miljoen euro in 2021, 60 miljoen euro in 2022, 80 miljoen euro in 2023 en 100 miljoen euro in 2024. In totaal gaat het om 300 miljoen euro.

U hebt net verklaard dat dit zeker niet zult doen door in de lesuren te knippen. Bovendien sluit ik me aan bij de vorige sprekers. Er komen gedurende die

periode 50.000 leerlingen bij, wat hier altijd wordt vergeten. U wilt niet knippen in de lesuren, maar mijn vrees is dat de factuur voor de ouders dan zal stijgen. De koepels hebben al verklaard dat ze niet veel andere mogelijkheden zien dan de factuur voor de ouders te laten stijgen.

Minister, mijn vraag is of u kunt garanderen dat de factuur niet zal stijgen. Zo ja, kunt u dan eindelijk ook de maximumfactuur voor het secundair onderwijs invoeren?

Minister Ben Weyts: De verenigde oppositie ter linker- en rechterzijde vraagt me hoe ik die efficiëntiemaatregelen wil doorvoeren. De oppositie ziet ze niet, maar ik zie ze wel. Ik zal die maatregelen bespreken met de sociale partners en met de mensen uit het onderwijsveld.

De oppositie moet weten wat ze wil. Ik kan het verwijt krijgen dat ik het onderwijs voor voldongen feiten plaats in plaats van in dialoog te gaan. Dat zal ik net doen. Ik zal in dialoog gaan met de onderwijspartners. Ik zal die efficiëntie-oefening in dialoog met hen bespreken. Ik denk dat dit de meest productieve weg is, in plaats van hier te decreteren hoe het zal zijn. Dan zou de oppositie als eerste rechtstaan om het een schande te noemen en te zeggen dat ik het onderwijs het mes op de keel zet door vanop de kansel te decreteren hoe het moet gebeuren. Dat zal ik niet doen. Ik zal in dialoog treden en ik denk dat heel wat partijen voorstander van een dialoog zijn. Ik zal dat doen en dat lijkt me de meest productieve weg om hiervoor te zorgen. Er komt 362 miljoen euro bij, maar tegelijkertijd moeten we een efficiëntieoefening maken daar waar het kan. *(Applaus bij de N-VA)*

Jean-Jacques De Gucht (Open Vld): Minister, ik denk dat het inderdaad belangrijk is die dialoog te voeren. U hebt aangegeven dat u die dialoog zult voeren en dat lijkt me ook de meest logische zaak. Maar er heerst inderdaad ongerustheid, en ik denk dat die bij dezen is weggenomen, of dat hoop ik tenminste. Maar ik denk dat we de werkzaamheden in de commissie zo snel mogelijk moeten verderzetten, om hierover van gedachten te kunnen wisselen. Ik hoop dan ook dat we die datum – eind maart – kunnen halen. Ik kijk ernaar uit om dat met u en met de andere commissieleden te bespreken. Ik dank u. *(Applaus bij Open Vld)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Jo Brouns aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over herexamens in het secundair onderwijs

De voorzitter: De heer Brouns heeft het woord.

Jo Brouns (CD&V): Mijn vraag gaat ook over het wegnemen van een bezorgdheid. Minister, op de valreep van 2019, vlak voor het vuurwerkverbod in mijn gemeente inging, konden wij lezen dat u meer herexamens wilt in het secundair onderwijs. Al snel ontstond bij een aantal schoolbesturen de indruk dat u daarmee hun bevoegdheid inzake hun evaluatiebeleid wilde inperken. Het was alsof u dat evaluatiebeleid, die herexamens als het ware wilde opleggen.

Collega's, minister, ik denk dat wij de gedeelde ambitie hebben om de leerkrachten, de klassenraden, de directie en de schoolbesturen maximaal het vertrouwen en de verantwoordelijkheid te geven om in dat evaluatiebeleid te doen wat zij nodig achten in hun pedagogisch project.

Minister, begrijpen wij het goed dat het uw ambitie is om die herexamens als een instrument te promoten voor bepaalde leerlingen en in bepaalde gevallen, zonder evenwel te raken aan de autonomie van de scholen op het vlak van hun eigen evaluatiebeleid?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: U zegt het goed: de evaluatie van leerlingen is natuurlijk de autonomie van het schoolbestuur en van de klassenraden. Daarbij dient men wel rekening te houden met het kader dat wordt geschetst door de overheid. Daarbij wordt ook opgelegd dat er, in het kader van het schoolreglement, duidelijkheid moet zijn rond leerlingenevaluatie.

Het gebruik van herexamens is toegelaten. Maar men is in de loop der tijden soms wel enigszins anders gaan denken, en dat heeft natuurlijk te maken met de praxis van onderwijsinspectie en -administratie, zo zegt men mij.

Maar voor alle duidelijkheid: wat ik vooral wil accentueren, is dat herexamens wel degelijk mogen worden uitgesproken als maatregel door de klassenraad. Dat is de autonomie die ze hebben. Waarom? Ik denk dat herexamens nut hebben als signaal voor de leerlingen: er zullen altijd inspanningen nodig zijn, er vindt geen automatische deliberatie plaats.

Ten tweede mogen tekorten niet worden meegenomen. Als men een tekort vaststelt, dan mogen we dat niet zomaar laten passeren. Dat willen we vermijden. En ten derde willen we dat er waardering is voor alle vakken en voor alle leerkrachten. Ik denk dat dat ook belangrijk is.

Daarom willen we gewoon duidelijkheid creëren bij de evaluatie, vanuit de ambitie die in het regeerakkoord vervat zit: we willen een duidelijk evaluatiesysteem, dat opgenomen is in het schoolreglement. De klassenraden hebben daarbij wel degelijk de autonomie om zich van dat instrument te bedienen. Ik denk dat daar in sommige gevallen voordelen aan zijn verbonden, en we bekijken in welke mate we desgevallend de omzendbrief rond het evaluatiebeleid moeten aanpassen. Ik spreek daar ook nog over met de koepels. Maar ik denk dat herexamens in sommige gevallen absoluut nuttig kunnen zijn.

Jo Brouns (CD&V): Ik denk dat u daarmee die ongerustheid, als zou het een verplichting zijn ten aanzien van de schoolbesturen, wegneemt. Op die manier geven we het vertrouwen aan de klassenraden, die de leerlingen gedurende tien maanden kunnen volgen. Zij zijn inderdaad heel goed geplaatst om een oordeel te vellen dat op dat ogenblik gepast is voor de desbetreffende leerling. Ik vind het goed dat u het vertrouwen in de klassenraden op die manier bevestigt.

De eindtermen zijn in dat verband een belangrijk gegeven, denk ik. We hebben daar heel wat werk op de plank liggen. Kunt u daar al iets meer over zeggen? Ik denk dat die belangrijk kunnen zijn in het kader van het toekomstige evaluatiebeleid.

De eindtermen voor de eerste graad zijn bekend. Hebt u al meer zicht op de timing rond de tweede en derde graad?

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

Koen Daniëls (N-VA): Minister, wat u zegt, is duidelijk. Zo stond het ook in de krant. De klassenraad heeft autonomie en kan zich ten volle bedienen van herexamens. Dat staat ook in het regeerakkoord. Herexamens zijn voor de klassenraad een goed instrument om bepaalde leerlingen de kans te geven om alsnog over te gaan naar een volgend jaar of om een bepaalde studierichting, basisoptie of pakket te volgen. Het enige wat er nu gebeurt, is dat er duidelijkheid is. Het is niet zo dat het eigenlijk niet mag of dat er een moreel gezag is dat zegt dat dat toch niet zo goed is. Neen, de klassenraad kan zich ten volle bedienen van herexamens en er moet geen enkele schoonmoeder of schoonvader zeggen dat dat niet goed is. Dat is een hart onder de riem van onze leerkrachten en klassenraden.

De voorzitter: De heer Laeremans heeft het woord.

Jan Laeremans (Vlaams Belang): Wij zijn absoluut voorstander van het gebruik van herexamens. Ik herinner mij dat men ongeveer twintig jaar geleden opeens van bovenuit kwam met het idee dat het niet meer mocht en dat het alleen in uitzonderlijke gevallen nog kon. Wij waren daar als leerkrachten absoluut tegen omdat het de klassenraad de mogelijkheid ontnam om naast de A- en C-attesten ook nog iets ertussenin te vinden. Bovendien is het ook voor de leerlingen een extra kans om bij een onverwacht heel slecht eindexamen dan toch nog een tweede kans te krijgen.

Mij is het niet zo duidelijk wat het verschil is tussen uw statement, minister, zoals het ook in het regeerakkoord staat, en wat uw voorganger, minister Crevits, in 2016 duidelijk in het parlement stelde: dat herexamens wel degelijk mochten, en dat het niet alleen maar in uitzonderlijke gevallen mocht. Dat werd toen al bevestigd. Wat is het verschil tussen uw standpunt en het standpunt van toen? Is het er gewoon de bevestiging van? Ik vind het belangrijk dat we naar scholen het signaal sturen dat het duidelijk is wat er nu mag.

De voorzitter: Mevrouw Meuleman heeft het woord.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, herexamens kunnen nuttig zijn, maar doorgaans is tien maanden genoeg om leerlingen te evalueren. Ik ga ervan uit dat u dat ook vindt. Op het einde van zo'n jaar zou dat genoeg moeten zijn. We moeten herexamens, zoals mijnheer Laeremans lijkt te doen, ook niet verheerlijken. Ze moeten niet de regel worden. Dat is de situatie zoals ze vandaag is. Ze kunnen ingezet en gebruikt worden, maar het moet geen extra instrument worden dat te allen tijde zal worden ingezet. Er moet geen plotse toename komen.

Minister, zo begrijp ik het, en ik hoop dat ik juist ben. In die zin lijkt uw demarche in de kerstvakantie mij een beetje eigenaardig, misschien was het wat profileringsdrang in medialuwe komkommertijd. Er verandert niets, er zal niets veranderen en u zult ter zake geen initiatieven nemen.

De voorzitter: De heer Vandenberghe heeft het woord.

Steve Vandenberghe (sp-a): Minister, het onderwijsveld heeft er geen belang bij om mist te spuien en onduidelijkheden naar voren te brengen. Het is heel duidelijk: een school is zelf verantwoordelijk voor de kwaliteitsbewaking. Men noemt dat het beleidsvoerend vermogen van de school. Wie heeft de taak om dat te controleren? De inspectie. Welke outputgegevens de school daarvoor gebruikt, behoort tot de autonomie van de school. Dat kan via herexamens gebeuren, maar dat kan ook op basis van heel wat andere evaluatiegebeurtenissen. Een school moet aan de hogere overheid door wie zij wordt gesubsidieerd, kunnen aantonen dat zij de leerlingen op een correcte en gedragen manier evalueert, passend binnen het schoolproject waarbinnen wordt gewerkt. We moeten niet al te veel regels opleggen met enerzijds meer en anderzijds minder. Ik heb vertrouwen in de leerkrachten, de directies en de klassenraad. Die mensen hebben voldoende knowhow om binnen het project van de school te kiezen hoe zij hun leerlingen evalueren en hoe zij naar de ouders heel correct kunnen communiceren waarom er wel en waarom er niet tekorten zijn. Het is de taak van de inspectie om te bekijken of dat gebeurt volgens de wettelijke gegevens die door de hogere overheid worden opgelegd.

Minister Ben Weyts: De werkzaamheden met betrekking tot de eindtermen voor de tweede en derde graad lopen. Ik wil niet overhaast te werk gaan. De kwaliteit van die eindtermen is ons het dierbaarst. Wij hebben een stuurgroep ter coördinatie van die werkzaamheden. Dat gebeurt ten aanzien van de specifieke vakken apart. Om in de nodige coördinatie en coherentie te voorzien, hebben we

een studiegroep op poten gezet. Een timing moet ik u echter nog even schuldig blijven. Ik kan u eventueel schriftelijk meedelen welke timing we hanteren. Het belangrijkste is wel de kwaliteit van de eindtermen, niet de snelheid waarmee we werken.

Als het gaat over de discussie rond de eindtermen heb ik nog een sterk argument gehoord dat mij even ontglipt was, namelijk dat herexamens nuttig kunnen zijn, net om B- en C-attesten te vermijden, want B- en C-attesten zijn wel heel decisief en ook heel richtinggevend voor de toekomst van elk kind. Herexamens kunnen een laatste redmiddel of een laatste kans zijn om toch nog op het gewenste pad te blijven.

Ik ben blij het eens te zijn met mijn voorganger. Dat spreekt voor zich. Alleen stel ik vast dat er op het terrein, in bepaalde scholen, wel wat onduidelijkheid bestond over het al dan niet mogen opleggen van herexamens. Ik ben blij dat die onduidelijkheid bij deze wordt weggenomen. Desnoods bekijken we het met de koepels en herbekijken we de omzendbrief ter zake, zodat we nog meer duidelijkheid kunnen creëren.

Jo Brouns (CD&V): Minister, ik denk inderdaad dat het belangrijk is om de onduidelijkheid bij de scholen weg te halen en zo te bevestigen dat wij hun pedagogische vrijheid niet willen beknotten. Scholen zijn het beste geplaatst om het traject met de leerlingen vorm te geven zoals zij dat zien en zo te komen tot de leerwinst die wij allemaal vooropstellen. Ik heb genoteerd dat de scholen in hun evaluatiebeleid hun vrijheid behouden. Ik dank u. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Freya Perdaens aan Zuhail Demir, Vlaams minister van Justitie en Handhaving, Omgeving, Energie en Toerisme, over het gebrek aan raadpleegbare kaarten inzake bodemvervuiling

De voorzitter: Mevrouw Perdaens heeft het woord.

Freya Perdaens (N-VA): Vanaf 2021 is het voor elke eigenaar van een risicoperceel verplicht om een bodemonderzoek te laten uitvoeren en desnoods de grond te laten saneren. Risicopercelen zijn die percelen waar ooit vervuilende activiteiten op hebben plaatsgevonden en die mogelijk vervuild zijn. Een bodemonderzoek kan daar uitsluitsel over bieden. De Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM) trekt dit jaar middelen uit om particulieren en scholen bij te staan bij de kost van dergelijk oriënterend onderzoek. Op dit ogenblik is voor 125 gemeenten bekend of er risicopercelen zijn of niet op www.degrotegrondvraag.be. De OVAM schat alle gegevens in kaart te hebben gebracht tegen eind dit jaar. Aangezien de verplichting vanaf volgend jaar ingaat en de tijd dus dringt, is mijn vraag aan u of eigenaars van risicopercelen proactief contact kunnen opnemen met de OVAM om in eerste instantie te vernemen of zij eigenaar zijn van een risicoperceel en zo ja, of er al een bodemonderzoek kan worden uitgevoerd.

De voorzitter: Minister Demir heeft het woord.

Minister Zuhail Demir: Ik wil vooreerst aan iedereen mijn beste wensen overmaken voor 2020.

Collega Perdaens, ik kan heel kort antwoorden op uw vraag. In de gemeenten die de nodige informatie nog niet hebben doorgegeven en waarvan de data dus nog niet zijn opgenomen in De Grote Grondvraag, kunnen mensen zich tot de gemeente zelf richten om de informatie op te vragen. Zij kunnen zich dus niet tot de OVAM richten, want die heeft de nodige informatie niet; de OVAM stelt haar

databank op op basis van de informatie die gemeenten haar ter beschikking stellen. Zoals u zelf zegt, hebben 125 gemeenten dat al gedaan. 70 gemeenten zitten nu in een testomgeving; hun informatie wordt binnenkort geüpload. Wij hopen dat alle andere gemeenten tegen eind dit jaar alle informatie die zij hebben, doorspelen aan de OVAM, zodat de OVAM die kan opnemen in De Grote Grondvraag, maar als er dus nog geen informatie is over een bepaald perceel, kunnen burgers die info in de eerste plaats bij de gemeente gaan opvragen.

Freya Perdaens (N-VA): Ik denk dat het inderdaad heel belangrijk is dat u aangeeft dat de bal in het kamp ligt van de gemeenten en dat zij het zijn die de data aan de OVAM moeten doorgeven. Van 125 gemeenten staan de data al online op De Grote Grondvraag en 70 gemeenten zitten in de testfase, maar dat laat nog een gigantisch gat tegen het einde van dit jaar. De vraag is of u op een bepaalde manier gaat aandringen bij de resterende gemeenten om hun data zo snel mogelijk door te geven. Dat kan misschien in samenwerking met uw collega bevoegd voor Binnenlands Bestuur.

De voorzitter: De heer Tobback krijgt als eerste het woord.

Bruno Tobback (sp.a): Ik waardeer uw nieuwjaarscadeau, voorzitter. Bij dezen wil ik ook mijn beste wensen uitspreken. Ik ben blij dat ik daar mijn eerste tussenkomst voor mag gebruiken. Hetzelfde voor u, uiteraard, minister.

Ik wou toch even om informatie vragen. Aangezien het gaat om een plicht die zal rusten bij de eigenaar van een grond, die er eventueel iets mee wil doen, en aangezien grondeigendom de neiging heeft om over te gaan van de ene op de andere, denk ik dat het nuttig is dat we niet alleen passief aan mensen laten weten dat ze de informatie kunnen vinden bij de OVAM, maar dat we misschien ook een systeem voorzien om mensen actief op de hoogte te brengen indien hun grond als risicogrond wordt beschouwd. Het kan ook nuttig zijn om bij de eventuele verkoop van de grond – al dan niet via een notaris, zolang men het nog nuttig vindt om die te hebben – te garanderen dat de koper ook actief op de hoogte gebracht wordt van de status van die grond, want uiteraard heeft dat een impact. 'Ga het maar opzoeken bij de OVAM' is misschien toch een beetje kort door de bocht voor een overheid die haar burgers wil informeren.

De voorzitter: De heer Danen heeft het woord.

Johan Danen (Groen): Dank u wel. Blijkbaar hadden de gemeenten tegen eind 2018 al alle gegevens in kaart gebracht, maar om een of andere reden hebben ze die nog niet gedeeld met de rest van de bevolking, wat collega Perdaens terecht aangeeft. Ik vind dat vreemd. Er moeten blijkbaar redenen zijn waarom men de gegevens die men heeft, niet wil delen. Die vraag heeft zij al gesteld, ik ga die niet opnieuw stellen.

Waar ik me wel zorgen om maak, minister, is het volgende. Er zijn een aantal mensen die waarschijnlijk geconfronteerd worden met het feit dat hun grond op de kaart staat als risicogrond, terwijl die toch in orde is. En het zou kunnen dat ze toch een aantal jaren moeten wachten eer die grond onderzocht wordt, zeker als ze zelf niet verantwoordelijk zijn voor die verontreiniging. Mijn vraag is: hoe gaat u ervoor zorgen dat mensen niet met dit soort onaangename situaties geconfronteerd blijven worden?

Minister Zuhal Demir: Ik denk dat we op de eerste plaats onze burgers zo veel mogelijk moeten informeren, zodat ze weten of hun grond al dan niet gezond is, al dan niet risicovol. Op dit moment stel ik vast dat wij ook de informatie moeten krijgen van de gemeenten en de steden. De OVAM heeft op dit ogenblik dus niet alle gegevens van de gemeenten en de steden. Daarom hebben wij, onder andere samen met de VVSG, de steden en de gemeenten die het nog niet gedaan

hebben, aangespoord om dat zo snel mogelijk te doen. Dan kunnen de inwoners zich namelijk informeren en dan kunnen we nagaan of een grond al dan niet gezond is, al dan niet gesaneerd moet worden en wie dat zal betalen. Dat zijn allemaal vragen die meespelen. Maar op dit moment is het 'first things first': ervoor zorgen dat alle gemeenten – en ik doe daarvoor vandaag een oproep – zo snel mogelijk die informatie meedelen aan de OVAM zodat de OVAM dan aan de slag kan gaan om die burgers ook te informeren en zodat, als er overgegaan moet worden tot sanering, dat zo snel mogelijk kan gebeuren.

Freya Perdaens (N-VA): Mijns inziens is de taak van de gemeente, van de lokale overheden, dan tweeledig: enerzijds die data zo snel mogelijk verschaffen, anderzijds de inwoners inlichten. Aansluitend op uw oproep, minister, wil ik ook nog een oproep doen aan de eigenaars van risicopercelen, om niet te wachten tot ze geïnformeerd worden, maar effectief proactief die bodemattesten op te vragen bij hun gemeente indien hun data niet beschikbaar zijn op www.degrotegrondvraag.be. Ik dank u voor uw antwoord. (*Applaus bij de N-VA*)

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Alessia Claes aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de uitwerking van een dynamische lijst van malafide huurders, verhuurders en vastgoedmakelaars

ACTUELE VRAAG van Vera Jans aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de invoering van zwarte lijsten voor huurders, verhuurders en vastgoedmakelaars

ACTUELE VRAAG van Mercedes Van Volcem aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de opmaak van zwarte lijsten voor huurders en verhuurders

De voorzitter: Mevrouw Claes heeft het woord.

Alessia Claes (N-VA): Dank u wel, voorzitter. Geachte minister, geachte collega's, u hebt het wel gelezen of gehoord: de afgelopen dagen is er heel wat te doen geweest over de lijst met malafide huurders, verhuurders en vastgoedmakelaars.

Minister Diependaele, u hebt aangegeven te willen onderzoeken of deze lijst ingevoerd kan worden in de vastgoedsector in Vlaanderen. U wilt hiermee voorkomen dat verhuurders te maken hebben met bijvoorbeeld achterstallige huur. Maar u wilt ook tegelijkertijd de toekomstige huurders informeren en waarschuwen voor verhuurders die het niet zo nauw nemen met de regelgeving.

Een reactie uit de vastgoedsector wijst op het belang van het correcte gebruik en de juiste toepassing van dit systeem, maar ook op het uitwerken van goede criteria. Het Vlaams Huurdersplatform is echter geen vragende partij voor deze lijst.

Minister, eind vorig jaar hebben we de beleidsnota Wonen besproken. U hebt toen duidelijk gesteld dat het niet de bedoeling is dat de mensen die hun huur moeilijk kunnen betalen, automatisch op die lijst terechtkomen zodat ze ook moeilijk een woning kunnen zoeken. Integendeel, u wilt hen net beschermen tegen huisjesmelkerij en u wilt verhuurders behoeden voor slechte ervaringen met huurders. Denk aan een woning die in slechte toestand wordt achtergelaten.

Minister, u hebt het al meerdere keren herhaald, ook in de pers: het gaat over een dynamische lijst. Hoe ziet u de verdere uitwerking van die dynamische lijst?

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Minister, een goed werkende huurmarkt is inderdaad ontzettend belangrijk om alle woonnoden in Vlaanderen te lenigen. Jammer genoeg zijn er op die huurmarkt ook mensen die je liever niet tegenkomt. Dat kan gaan over huurders en over verhuurders. Of het gaat om een ordinaire huisjesmelker die misbruik maakt van de meest kwetsbaren of om een huurder die er een sport van maakt keer op keer andermans eigendom te vernielen, beiden doen ze geen goed aan de goede werking van de huurmarkt.

Het aangekondigde onderzoek in het regeerakkoord naar de lijst van malafide huurders en verhuurders kan daarom mogelijk een nuttig instrument zijn voor iedereen die zich met goede bedoelingen op die markt begeeft. Maar alles staat of valt met hoe u die lijst gaat vormgeven.

Minister, hoe gaat u dat aanpakken? Wie gaat u waar en hoe consulteren om te komen tot een dynamische en evenwichtige lijst van malafide huurders en verhuurders?

De voorzitter: Mevrouw Van Volcem heeft het woord.

Mercedes Van Volcem (Open Vld): Minister, u hebt wat kritiek gekregen in de krant omdat u een dynamische lijst van malafide huurders en verhuurders wilt invoeren. Onze partij is er voorstander van dat er werk wordt gemaakt van die dynamische lijst. In Vlaanderen is 70 procent van de mensen eigenaar en 30 procent huurder, en we hebben een kleine sociale huurmarkt.

Er staan heel wat mensen op de wachtlijst voor een sociale woning die vandaag door een private verhuurder een woning krijgen. Het is dan ook belangrijk dat we een heel goed werkende private huurmarkt hebben. In die goed werkende private huurmarkt is het belangrijk dat de huurder zijn verplichtingen nakomt. Dat betekent dat hij netjes de huur betaalt en goed onderhoudt.

We hebben altijd geleerd dat huur betalen en de lening afbetalen het eerste is wat je doet. Als je dat niet meer doet, blijf je in een cirkel van problemen zitten. De mensen die te goeder trouw zijn, kunnen vandaag bij het Fonds ter bestrijding van de uithuiszettingen terecht. Dat is een nieuw initiatief van 2019 dat nu in werking treedt. Het is natuurlijk ook belangrijk dat de mensen weten dat dat bestaat zodat de mensen die te goeder trouw zijn goed kunnen worden begeleid door het OCMW.

Minister, natuurlijk moeten de rotte appels eruit, en dat aan beide zijden. De slechte verhuurders, de huisjesmelkers, die moeten uit de markt. De slechte huurders hebben we ook. Dat zien we in het vredegerecht. De mensen die systematisch hun huur niet betalen, daartegen moeten verhuurders worden beschermd.

Minister, hoe zult u dat uitrollen en tegelijk de privacy bewaken?

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Eerst en vooral, mijn beste wensen voor iedereen in het parlement.

De context werd correct geschetst door de drie vraagstellers. Ik wil eerst twee belangrijke bedenkingen maken. We hebben zeer duidelijk aangegeven, zowel in de beleidsnota als in het regeerakkoord, dat het gaat om onderzoek. We willen onderzoeken of dit kan. Laat dat een slag om de arm zijn.

Bij de beleidsnota zat ook een regelgevingsagenda met een timing wanneer we dit zouden doen. Het heeft mij in alle eerlijkheid een beetje verwonderd dat dit

nu naar boven komt, want er staat zeer duidelijk in de regelgevingsagenda dat dat voor de tweede helft van de legislatuur zou zijn. Ik kan u nog niet veel antwoorden geven op de vragen die jullie stellen over de precieze modaliteiten, maar ik heb wel begrip voor de bezorgdheden die jullie hebben geuit.

Het onderzoek dat we nu voeren, zal moeten aantonen of we onze doelstellingen al dan niet kunnen bereiken terwijl we ook tegemoetkomen aan de bezorgdheden die geuit zijn. Privacy is er slechts een van, er zijn er wel meer. We gaan dat doen door alle belanghebbenden op te huurmarkt te betrekken bij dat onderzoek. We zijn ons er zeer goed van bewust dat het een heel moeilijke evenwichtige oefening zal moeten zijn.

Wat is het doel? Wat willen we juist op poten zetten? Dat is wel belangrijk. We willen een instrument voor alle partijen op de huurmarkt om beter in te schatten met wie ze een contract aangaan. Een woning is niet zomaar een balpen die men koopt; het gaat effectief over een woning. Dan wil men echt wel weten wie de tegenpartij is en of die zich in het verleden al dan niet aan zijn verplichtingen heeft gehouden. We willen kijken of we dat met een lijst kunnen doen, of er daar iemand is die dat eigenlijk met kwaadwillige bedoelingen doet. Dat geldt zowel voor huurders als verhuurders. Ik ben zeer blij dat iedereen dat benadrukt heeft. Het is voor de beide kanten.

Het is natuurlijk niet wetenschappelijk, het is geen goede graadmeter, maar voor mij is het een vinger aan de pols: de mails die ik de voorbije dagen binnenkreeg, na die communicatie daarover, komen van beide kanten, zowel huurders als verhuurders. Ik weet dat de huurdersbond eerder negatief was, maar ook van huurders heb ik mails gekregen die het goed vonden – dat zijn individuen – dat we ook verhuurders aan hun verplichtingen houden. Voor mij is dat een graadmeter die aangeeft dat er wel degelijk iets mee te doen is.

Het is al geschetst. Het gaat over verhuurders die bijvoorbeeld systematisch de waarborg te laat terugbetalen, of zaken opnemen in het contract wetende dat zij in veel gevallen een sterkere contractpartij zijn, en dat zijn dan zaken die er niet in thuishoren of er niet in mogen staan. Voor huurders – dat is evident – gaat het om mensen, zoals u zegt, die schade aanbrengen of stelselmatig een betalingsachterstand hebben.

Het moet zeer duidelijk zijn – en het zal een moeilijke zijn, dat gaan we bekijken met die studie – dat het enkel en alleen gaat over kwaadwillige mensen. Het zal niet zo zijn – dat is uitdrukkelijk niet de bedoeling – dat iemand die er een of twee keer niet in slaagt om zijn huur te betalen, onmiddellijk op die lijst komt. Een verhuurder die verbouwingen gepland heeft om iets in orde te zetten, maar daar wat vertraging mee oploopt, zal niet onmiddellijk op die lijst komen. Het gaat wel degelijk uitdrukkelijk om recidivisten, om mensen die kwaadwillig op die markt zijn en zich niet houden aan hun verplichtingen, zowel huurders als verhuurders.

Verder – dat is ook zeer duidelijk aangegeven – moet het dynamisch zijn. Een huurder of verhuurder die op die lijst staat, maar ondertussen kan aantonen dat hij zijn verplichtingen als verhuurder is nagekomen of als huurder al zijn achterstallige betalingen heeft betaald – ik geef maar een voorbeeld –, die moet er opnieuw af gehaald kunnen worden. Het is een dynamische lijst, het is niet voor de eeuwigheid.

Het is mijn overtuiging, als we erin slagen, als het onderzoek aantoont dat we een systeem kunnen uitwerken dat zorgt dat we die doelstelling kunnen bereiken, en rekening houden met de bezorgdheden zoals de privacy en dergelijke, dan hebben we een heel sterk instrument waarmee we alle partijen op de huurmarkt helpen.

Hoe gaan we dat concreet doen? We gaan het Steunpunt Wonen de opdracht geven om dat uit te werken met de uitdrukkelijke vraag om alle belanghebbenden op de

huurmarkt daarbij te betrekken. We zullen verder de Privacycommissie – omdat dat al uitdrukkelijk aan bod kwam – om meer toelichting vragen.

Allessia Claes (N-VA): Minister, dank u voor de verduidelijking. U bent nog maar net gestart, u bent net uit de startblokken, en u moet nog verschillende pistes onderzoeken betreffende deze lijst. Ik vind het dan ook frappant dat we veel kritiek lezen in de media in verband met de uitwerking van de lijst terwijl die nog moet starten.

Ik wil nog wijzen, geachte minister, op het belang van zorgvuldigheid bij het opmaken van deze lijst. Ik hoor dat u in gesprek zult gaan met de verschillende actoren. Dat is belangrijk, dat is nodig, om alle belangen te vertegenwoordigen. Het gaat om een dynamische lijst. Mensen kunnen op de lijst geraken, ze kunnen er ook weer af gehaald worden. Is er al enige duidelijkheid over de voorwaarden voor opname en schrapping? Hoe zal dat worden bepaald?

Vera Jans (CD&V): Minister, dank u voor uw antwoord. Die goed werkende huurmarkt is echt wel een onmisbare schakel binnen ons woonbeleid. Tegelijkertijd, met of zonder lijst, blijft wonen een grondrecht. We vragen ons dus ook wel af hoe we ervoor kunnen zorgen dat we ook voor huurders op dergelijke zwarte lijsten, die inderdaad enkel maar in de onderzoeksfase zijn, zo staat dat ook in het regeerakkoord, dat grondrecht op wonen kunnen blijven garanderen. Hoe zorgen we ervoor dat we die mensen niet de dakloosheid insturen? Hoe gaan we dat aanpakken? Meer nog en heel belangrijk, ook voor ons, hoe zorgen we ervoor dat huurders die door de een of andere omstandigheid een aantal maanden hun huur niet kunnen betalen, niet op die lijst terechtkomen en dan waarschijnlijk meer moeite zullen hebben om eraf te geraken dan ze ooit hadden om erop te komen? Ik vind het zeer positief dat u daar ook al naar verwees in uw antwoord. Ik vind het heel goed dat u zei in deze fase vooral oog te hebben voor de bekommernissen van degenen die daar een mening over hebben. Ik vind het dus belangrijk om die bekommernis aan u mee te geven.

Mercedes Van Volcem (Open Vld): Minister, dank u wel voor uw antwoord. Ik denk dat wij volledig op dezelfde golflengte zitten wat dat betreft. Ik vind het ook een goede zaak dat u grondig te werk wilt gaan, met de privacy, het inschakelen van het Steunpunt Wonen. Ik vind dat dat steunpunt heel goed werk levert en ook heel grondig is. Er zijn ook heel wat uitdagingen, zoals die van de privacy, zoals werd gezegd. Hoe zal men het onderscheid maken tussen iemand die malafide is en iemand die te goeder trouw is? Ik denk echter dat het ook nog meer preventief kan: betaal toch alstublieft uw huur, en als dat niet gaat, verwittig meteen uw verhuurder, ga naar het OCMW, neem een begeleidingscontract, probeer een beroep te doen op het fonds dat net die uitzetting moet vermijden. Ik denk dat dat allemaal belangrijke zaken zijn, die ook aantonen dat iemand eigenlijk te goeder trouw is. Ik denk dat we er allemaal begrip voor hebben dat er misschien niet wordt betaald als iemand eens tegenslag heeft in het leven. Ik denk dat de verhuurders daar meestal ook begrip voor hebben. Er wordt dan een afbetalingsplan opgesteld voor de achterstal.

Minister, in Duitsland, bijvoorbeeld, doet men wel al een beroep op zo'n instrument. Dat heet het SCHUFA-register, als ik me niet vergis. Misschien kan met het Steunpunt Wonen ook eens worden nagegaan hoe dat in andere landen gaat en hoe we tot een performant, maar werkbaar systeem kunnen komen, zodat de verhuurders niet meer met mensen worden geconfronteerd die als het ware keer op keer shoppen, niet betalen, worden uitgedreven, want het zijn eigenlijk de slechtste voorbeelden, zowel aan huurders- als verhuurderszijde, die maken dat veel mensen die huurmarkt verlaten.

De voorzitter: De heer Veys heeft het woord.

Maxim Veys (sp.a): Minister, net zoals we tijdens de bespreking in de commissie al meedeelden, is voor mijn fractie een dergelijke zwarte lijst onverteerbaar, met name omdat ze volgens ons niets zal oplossen. Ze lost niets op en is zeer symbolisch, maar we hebben al gezien dat deze regering vooral goed is in symboliek, die weinig zoden aan de dijk zal zetten.

Dit is vooral symbolisch omdat er al voldoende instrumenten bestaan op de private huurmarkt waar de verhuurder overduidelijk in een veel sterkere positie, in een machtspositie staat ten opzichte van de huurder. Er bestaan al voldoende instrumenten om een goed huurbeleid te voeren. We stellen voor dat u die dan ook beter gebruikt. Wat zien we echter? Er wordt bespaard op de huurdersbonden, die opkomen voor de rechten van die huurders, wat juridisch gezien ook zeer belangrijk is. U zet niet in op extra controles op woonkwaliteit. U hoopt wel dat de lokale besturen dat voor u zullen doen, maar extra inzetten om dat echt degelijk te controleren, dat doet u niet. De woonkwaliteit zal met die zwarte lijst dus ook niet verbeteren. Er komen ook geen praktijktesten op discriminatie, ook belangrijk om misbruiken door de verhuurder tegen te gaan en aan die zwarte lijst te kunnen werken, als die er toch zou komen. Vandaar dus het voorstel van onze fractie: doek dat idee van die zwarte lijst gewoon op, zet er een grote stempel op. Dit is puur symboliek. Dit zal niets oplossen. (*Applaus bij sp.a*)

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Ik heb geen vragen bij de uitwerking – die blijkbaar pas voor de tweede helft van de legislatuur zal zijn –, maar wel bij het principe van die zwarte lijsten. Want er is uiteraard een probleem van wanbetalers aan de ene kant en van malafide verhuurders aan de andere kant. Ik ben afgelopen weekend in een appartement geweest waarvan ik mij afvraag hoe het mogelijk is dat dat soort appartementen in 2020 in ons land nog wordt verhuurd. Maar ik denk niet dat een zwarte lijst met het ene of het andere zal helpen. Voor de huurders die in wanbetaling gaan, zal het niet veel oplossen. Want het feit dat mensen hun huur niet kunnen betalen, heeft meestal te maken met het feit dat ze een tekort aan geld hebben of met het feit dat de huurprijzen zeer hoog zijn. Een zwarte lijst aanleggen, ervoor zorgen dat die mensen op die manier gebrandmerkt worden, zal er niet voor zorgen dat die mensen hun huur kunnen betalen, maar zal ervoor zorgen dat die mensen geen andere woning meer kunnen vinden.

Voor de malafide verhuurders zal het ook weinig oplossen. Want er is een heel ongelijke machtssituatie, waarbij de misbruiken van die verhuurders veel te weinig worden aangekaart en er is veel te weinig wooninspectie om dat op te lossen.

Minister, zou u in plaats van die zwarte lijsten, die volgens mij geen zoden aan de dijk zullen brengen, niet beter investeren in het versterken van huurders en het onder controle houden van die huurprijzen op de huurmarkt die geweldig onder druk staat en langs de andere kant meer inzetten op wooninspectie om een beter zicht te krijgen op wie er effectief de regels overtreedt langs de kant van de verhuurders? (*Applaus van Lise Vandecasteele*)

De voorzitter: De heer Brusselmans heeft het woord.

Filip Brusselmans (Vlaams Belang): Minister, onze partij vindt wél dat de zwarte lijst in zekere zin een goed idee is. Het kan wat meer zekerheid geven, niet alleen aan de verhuurder, maar zeker ook aan de huurder. Ik denk bijvoorbeeld aan de familie Appeltans, die actief is in het Leuvense.

Maar ik wil u ook graag op het hart drukken om de huurder met betaalproblemen op een zeer zachte manier te behandelen. Want in de meeste gevallen is er geen sprake van kwaad opzet.

Ten slotte wil ik u ook vragen om er écht werk van te maken. Want ik heb wat het gevoel dat het hier niet enkel gaat over het uitwerken van criteria of het opvragen van advies, maar dat u er eigenlijk nog geen flauw benul van hebt hoe u daaraan moet beginnen of wat u daar nu precies mee wilt bereiken. En het zou ook niet de eerste keer zijn, het komt vaak voor bij de N-VA. Ze kondigen dingen aan, maar voeren ze niet door of ze kondigen dingen niet aan, maar voeren ze wel door, zoals op 1 januari het afschaffen van de woonbonus. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: Mevrouw Moerenhout heeft het woord.

An Moerenhout (Groen): Minister, er zijn uiteraard huurders die hun huur niet betalen en slechte panden die verhuurd worden. Maar wat ons betreft, zijn zwarte lijsten niet de oplossing. Zwarte lijsten dienen eigenlijk voor het bestrijden van de symptomen, zoals mijn collega's zeggen. De echte problemen op die woonmarkt worden op die manier niet aangepakt.

Mevrouw Van Volcem, u zei: 'In een goed werkende private huurmarkt is het belangrijk om de huur goed te betalen.' Maar u weet net zo goed als ik dat we vandaag geen goed werkende private huurmarkt hebben. Er staan 150.000 Vlamingen te wachten op een sociale woning. Die mensen moeten noodgedwongen een veel te dure private woning huren. En natuurlijk kunnen zij vaak hun huur niet betalen, natuurlijk zijn er betaalproblemen.

Minister, u hebt het over kwaadwillige recidivisten. Maar hoe zult u die onderscheiden? Dat kunt u niet. Dus, goed, er zijn heel veel mensen met betaalproblemen, die mensen komen op een lijst en kunnen dan een bepaalde periode – misschien drie jaar, zoals in de sociale huur? – geen andere woning huren. Maar waar moeten zij dan naartoe? Waar moeten die mensen leven? U zegt dat het voor beide kanten geldt, huurder en verhuurder. Maar de gevolgen voor de huurders zijn wel veel groter. Moeten zij dan op straat gaan leven? Is dat het beleid waar u voor staat? *(Applaus bij Groen, sp.a en de PVDA)*

Minister Matthias Diependaele: Ik vind het zeer vreemd dat u vraagt hoe ik de kwaadwilligen eruit zal halen, terwijl er nog maar net werd verwezen naar de familie Appeltans, die wel degelijk kwaadwillig was. Ik denk dat dat écht niet zo moeilijk is. Maar ook voor huurders bestaat dat. Er bestaan effectief mensen die slechte bedoelingen hebben. En die kunnen we er wel degelijk uithalen. Mocht dat niet mogelijk zijn, zou ons justitiesysteem niet veel voorstellen. Dat is dus larie.

Eerst en vooral probeer ik de term 'zwarte lijst' zeer uitdrukkelijk te vermijden in onze communicatie. Waarom? Ik wil niet dat die wordt beschouwd als zwarte lijst. Het is een lijst waarop mensen zich kunnen verifiëren, waarop ze kunnen nagaan of de contractpartij waarmee ze aan tafel zitten, wel de juiste bedoelingen heeft. Dat lijkt mij belangrijk. Het zomaar een zwarte lijst noemen, vind ik stigmatiserend en probeer ik in elk geval te vermijden.

Ten tweede, mijnheer D'Haese, u bent het voorbije weekend in een appartement geweest. Ik hoop dat u die mensen hebt aanbevolen om een controle te vragen. Want dat kun je perfect doen. Als huurder kun je een controle doen om de woningkwaliteit na te gaan, zodat de gepaste stappen kunnen worden gezet. Als u dat hebt gedaan, dan zullen zij normaal gezien worden geholpen en dan zal die controle op de woningkwaliteit worden doorgevoerd. Ik hoop dat u dat effectief hebt doorgegeven.

Er zijn nog een paar vragen gesteld over de modaliteiten, maar zoals gezegd, kan ik daar nog niet op antwoorden. Er is niets mis mee om dat eerst eens grondig te onderzoeken. We weten zeer duidelijk wat de doelstelling is, maar er worden ons ook heel wat bezorgdheden gemeld. Het lijkt mij dus maar verstandig dat we als

beleidsmakers eerst nakijken – mijnheer Brusselmans, ik ben aan het antwoorden – of we die twee met elkaar kunnen verzoenen. Dat lijkt mij verstandig beleid. En dat is inderdaad wat we gaan doen. Dat heeft niets te maken met aankondigingspolitiek, absoluut niet.

Er is ook verwezen naar het grondrecht op wonen. Het grondrecht op wonen ontslaat niemand, trouwens ook de verhuurder niet, van het nakomen van zijn verplichtingen. Iedereen heeft recht op wonen, maar dan nog moet je je huurgeld betalen.

Het voorbeeld van Duitsland, daar moeten we wel mee opletten. We gaan dat nakijken. We zullen dat ook meenemen. We weten op dit moment niet of er nog buitenlandse voorbeelden zijn, maar alles waar we kunnen van leren, gaan we natuurlijk meenemen in de studie. In Duitsland zijn er ook wel bedenkingen te maken. Ik kan daarover niet in detail treden, maar er zijn redenen om daar met voorzichtigheid naar te kijken. Er zijn hier trouwens ook al privé-initiatieven geweest, bonden die geprobeerd hebben om zulke lijsten op te stellen, maar ook niet altijd met het gewenste succes.

Voor de mensen die absoluut tegen zijn: ik heb u al gezegd – dat is niet wetenschappelijk, het is maar een aanvoelen – dat ik geen mails binnengekregen heb van mensen die tegen zijn. Zowel huurders als verhuurders waren vragende partij, althans voor de doelstellingen. Vanuit de Huurdersbond is er wel een bezorgdheid gekomen ten aanzien van de modaliteiten, maar noch van de huurders, noch van de verhuurders heb ik mails gekregen dat men absoluut tegen is. Integendeel, iedereen is ervoor, natuurlijk op voorwaarde dat we die modaliteiten verzoend krijgen met de doelen.

Dan is er nog een laatste punt, en laat dat het belangrijkste zijn dat we gaan meenemen in die studie: we moeten inderdaad een systeem vinden om de kwaadwilligen eruit te halen. Dat lijkt mij ook niet onmogelijk, maar we gaan moeten bekijken hoe we dat precies doen en of we dat kunnen verzoenen met de bezorgdheden die tot nu toe naar voren gebracht zijn. Ik denk dat het niet onverstandig is om daar als beleidsmakers eens over na te denken of dat mogelijk is. We zullen zien wat de resultaten van dat onderzoek precies zijn.

Allessia Claes (N-VA): Bedankt voor de heldere uitleg, minister. Het voornemen is goed. Daarover zijn we het eens. Ik ben heel benieuwd naar het resultaat van uw onderzoek. U hebt gezegd dat het helder en haalbaar moet zijn. Ik ben heel benieuwd. Ik hoop alvast dat uw traject, uw onderzoek en uw uitwerking, positiever zal verlopen dan de afgelopen dagen.

Vera Jans (CD&V): Minister, het is heel goed om te horen dat u een slag om de arm houdt, want het is een moeilijke oefening. Ik vind het goed dat u het laat onderzoeken en het Steunpunt Wonen aan het werk zet, en dat u hier hoort wat onze bekommernissen en gevoeligheden zijn, want die zijn er wel degelijk. Ik zou u willen vragen, zoals u zelf ook aangaf, om met zoveel mogelijk mensen in overleg te gaan en hen bij de voorbereiding te betrekken, om tot een zoveel mogelijk gedragen lijst en project te komen. Het is goed dat alle actoren betrokken zijn. En dan lijkt het mij, zoals ik in mijn vraagstelling al zei, dat het een meerwaarde kan bieden aan onze woningmarkt. Maar dan moeten de modaliteiten en de voorwaarden echt wel tegemoetkomen aan de gevoeligheden die hier zijn geuit.

Mercedes Van Volcem (Open Vld): Minister, ik heb volledig vertrouwen in u dat u de daad bij het woord gaat voegen en dat we de rotte appels eruit zullen krijgen. Dat is zeer belangrijk.

Ik wil hier ook wel een pleidooi houden. We moeten ook niet beschaamd zijn om aan de mensen te zeggen dat het een normale zaak is dat je je huur betaalt. Als

je niet kunt betalen, heb je pech. Dat is ook oké, dan word je geholpen door het OCMW en kan er een begeleidingstraject gebeuren. Maar wie moedwillig niet betaalt, zich steeds laat uitzetten, van het ene naar het andere gaat en steeds een nieuwe verhuurder kwelt, die verstoort de markt. En daarvoor rekenen we op u.

De voorzitter: De actuele vragen zijn afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Joke Schauvliege aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de verhuur van ongeschikte en onbewoonbare sociale woningen

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Joke Schauvliege (CD&V): Minister, gisteren is WoninGent veroordeeld tot het betalen van een forse boete omdat ze sociale woningen hebben verhuurd die onbewoonbaar of ongeschikt zijn. Het heeft weinig zin om op deze heel concrete zaak verder in te gaan, iedereen weet waarover het gaat. Wat ik me wel afvraag is hoe dat is kunnen gebeuren. Hoe kan het dat dergelijke zaken aan het licht komen door een VRT-reportage? Ik denk dat iedereen zich dat afvraagt en dat we moeten zorgen dat dat in de toekomst niet meer kan. Minister, wat kunt u doen om in de toekomst te voorkomen dat dergelijke ongeschikte en onbewoonbare woningen worden verhuurd door sociale huisvestingsmaatschappijen? Dit is ongehoord. We moeten er alles aan doen om dit te vermijden en te zorgen dat er voldoende controle is.

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Dank u wel voor de vraag. Eerst en vooral kan ik me in het concrete geval, de zaak van gisteren, alleen maar achter het oordeel van de rechter scharen. Het is heel belangrijk dat dat signaal gegeven wordt.

Woningkwaliteit is in het algemeen een heel belangrijk thema. We hebben het er al verschillende keren over gehad in de commissie en in de plenaire vergadering. Het blijft wel degelijk iets waar we ook de komende jaren versterkt op inzetten.

De extra verzwarende factor hier was dat het ging om sociaal kwetsbaren. Het ging om mensen in een sociale woning. Daar mag je op zijn minst van verwachten dat zij wel in degelijke omstandigheden worden gehuisvest. Dat is een extra verzwarende omstandigheid. Het ging dan ook nog eens om woningen die onbewoonbaar en ongeschikt verklaard waren, wat nog eens een extra verzwarende omstandigheid is. Dat was niet het geval in het artikel dat deze morgen in de krant stond over Cnuz in de regio Tienen, waar woningen van slechte kwaliteit verhuurd worden door een sociale huisvestingsmaatschappij. We hebben onmiddellijk contact opgenomen om na te vragen wat er precies aan de hand is. We hopen daar de komende dagen duidelijkheid over te krijgen.

De vorige minister heeft duidelijk het initiatief genomen om de kwaliteit van alle sociale woningen in Vlaanderen in kaart te brengen. De sociale huisvestingsmaatschappijen zijn nu beter op de hoogte van de precieze staat van hun woningen. Sommige huisvestingsmaatschappijen hebben 1500 of veel meer woningen. We hebben ze een instrument gegeven om te zorgen dat ze een zeer duidelijk zicht krijgen op de staat van die woningen. Ze moeten voldoen aan dezelfde normen als de privémarkt. Wij voorzien voor hen wel 4,2 miljard euro, zowel voor innovatie als voor nieuwbouw. Het zijn de sociale huisvestingsmaatschappijen zelf die op basis van de lijst van de staat van hun patrimonium kunnen uitmaken of ze al dan niet inzetten op renovatie of op nieuwbouw.

Huurders kunnen zelf controles vragen. Ik kan alleen maar aanbrengen dat als mensen denken dat er een probleem is in hun woning wat betreft woningkwaliteit,

ze om een controle kunnen vragen. Zoals al aan bod is gekomen bij de bespreking van de beleidsnota, rekenen wij daarbij ook heel hard op de inzet van de lokale besturen en dat zij zich toespitsen op de woonkwaliteit door bijvoorbeeld het verplichten van een conformiteitsattest.

De uitspraak van gisteren is in elk geval een zeer duidelijk signaal dat ook sociale huisvestingsmaatschappijen zich aan de reglementering moeten houden. Daar kan geen twijfel over bestaan. De rotte appels moeten eruit. Dat is zeer duidelijk het signaal dat we gisteren gekregen hebben.

Joke Schauvliege (CD&V): Minister, dank u wel voor uw antwoord. Uiteraard is iedereen het erover eens dat het ongehoord is, dat dit niet kan. Ik wil dat alleen maar onderschrijven.

U verwijst naar de scores die de sociale huisvestingsmaatschappijen zichzelf kunnen geven voor hun patrimonium zodat zij een beter overzicht hebben. Dat is natuurlijk iets dat de sociale huisvestingsmaatschappijen zelf invullen. Daar is weinig controle op. Zij brengen dat zelf in kaart. Ik denk dat er nog wel werk is om controle uit te oefenen op die gemeentelijke scores wat de sociale huisvesting betreft. Men kan ook een aantal steekproeven doorvoeren om te kijken of het wel een correct beeld geeft.

Het is natuurlijk zeer goed dat de middelen er zijn, maar we moeten er ook voor zorgen dat de renovaties snel gebeuren. We merken nu dat woningen vaak leegstaan omdat men verschillende woningen tegelijk wil renoveren. We kennen dat probleem. Ik denk dat we er zeker over moeten nadenken of dat niet wat sneller kan. Dan zou je natuurlijk ook werk moeten maken van een aantal noodwoningen of tijdelijke woningen waar mensen gehuisvest kunnen worden. Ik denk dat het een combinatie is van goede controle, meer middelen – die zijn er, dat is een zeer goede zaak – en zorgen dat de renovatie heel vlot kan verlopen.

U zegt terecht dat iedereen klacht kan indienen en dat iedereen kan vragen om een controle uit te voeren. Misschien is het wel een suggestie om dat nog beter bekend te maken en daar meer rond te sensibiliseren zodat die schrijnende toestanden in de toekomst zeker niet meer voorkomen.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Ik wil even reageren omdat ik het nogal een vreemde vraag vind, zeker omdat ze komt van een beleidspartij. De vraag is hoe het zover is kunnen komen. Wel ja, het is zover kunnen komen omdat er in vele steden en gemeenten een wanbeleid ter zake is gevoerd, zeker wat investeringen betreft. De ultieme vraag is dan wie er moet investeren. Lokale steden en gemeenten wijzen naar de Vlaamse overheid en de Vlaamse overheid responsabiliseert de steden en gemeenten. Wie is er dus uiteindelijk verantwoordelijk? Ik stel vast – en ik verwijs naar het voorbeeld van Gent, want dat is de rechtstreekse aanleiding – dat wij er in het verleden vaak voor hebben gewaarschuwd en dat er uiteindelijk niks mee gebeurt. Het is een bekend probleem, het wordt niet opgelost en men zoekt naar excuses. Die excuses zijn eigenlijk uitgeput en men moet dringend handelen.

Minister, u verwijst naar het feit dat huurders zelf een controle kunnen vragen. Ik vind dat heel belangrijk omdat op die manier de maatschappijen zullen worden geresponsabiliseerd. Minister, welk initiatief zult u nemen om ervoor te zorgen dat de huurders daartoe de nodige 'ampleur' krijgen?

Minister Matthias Diependaele: We gaan inderdaad inzetten op noodwoningen. Dat staat ook in de beleidsnota.

Het bekendmaken lijkt me een terecht punt. Hoe kunnen we huurders meer sensibiliseren? Het is ook een opdracht voor de huurdersbonden die al goed werk leveren. We zullen moeten onderzoeken hoe we dit eventueel nog kunnen versterken.

Ik heb daarnet verwezen naar het patrimonium van de sociale huisvestingsmaatschappijen vandaag. Ze hebben nu beter kunnen inschatten wat de staat van het patrimonium is. Die huizen zijn voornamelijk uit de jaren 50, 60, misschien uit de jaren 70. De meeste mensen die iets kennen van de bouwsector in ons land, kunnen bevestigen dat dat niet de beste tijd was om duurzaam te bouwen. Er is vaak betonskeletbouw gebruikt. Het moest snel gaan en er is veel gebouwd maar niet altijd op de meest duurzame manier. Dat is de erfenis die we nu hebben en waar we mee verder moeten. De Vlaamse Regering probeert daar een antwoord op te bieden – wat de vorige Vlaamse Regering ook heeft geprobeerd –, door heel wat geld aan de kant te leggen, namelijk 4,2 miljard euro om te investeren. Ik zeg het graag nog een keer. Het is een achterstand en een erfenis die we hebben en waar we de komende jaren op moeten blijven inzetten om die weg te werken.

Joke Schauvliege (CD&V): Minister, ik dank u dat u extra werk wilt maken van de sensibilisering en het bewustmaken van de huurders dat ze een controle kunnen vragen. Ik wil nog eens aandringen om toch eens na te denken over de gemeentelijke scores en of de sociale huisvestingsmaatschappijen ook niet moeten worden gecontroleerd of dit wel een correct beeld geeft van het patrimonium en de staat waarin het zich bevindt. Controle zal nodig blijven maar we zijn natuurlijk heel blij met die 4,2 miljard euro. We hebben dat ook samen beslist omdat we beseffen hoe belangrijk dit is.

Nogmaals, de middelen zijn er. De renovatie kunnen we dus aanpakken, evenals het bijkomend bouwen van nieuwe sociale woningen. Het zal ook nodig zijn om de doorlooptijd sneller te maken. Als er onvoldoende noodwoningen zijn, zal het ook heel moeilijk zijn om heel fors te renoveren want intussen moeten die huurders natuurlijk ergens anders terecht. Ook daar moeten we dus werk van maken.

Het is een verhaal van al die elementen samen om er volop samen werk van te maken en zo uit te sluiten dat in de toekomst zulke schrijnende situaties zich nog kunnen voordoen. We hebben het daarnet gehad over malafide huurders en verhuurders, maar hier gaat het over sociale huisvestingsmaatschappijen die toch middelen krijgen van Vlaanderen. Dit is echt iets wat absoluut niet kan en wat in de toekomst zeker moet worden vermeden. *(Applaus bij CD&V)*

De voorzitter: De actuele vraag is afgehandeld.

ACTUELE VRAAG van Guy D'haeseleer aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over de gevolgen van de nieuwe huurprijsberekening in de sociale huisvesting

ACTUELE VRAAG van Maxim Veys aan Matthias Diependaele, Vlaams minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, over het meerekenen van de inkomensvervangende tegemoetkoming aan personen met een handicap in de sociale huurprijsberekening

De voorzitter: De heer D'haeseleer heeft het woord.

Guy D'haeseleer (Vlaams Belang): Minister, het stond in de sterren geschreven dat we hier vandaag gingen staan naar aanleiding van de problemen die zijn ontstaan door de implementatie van de aanpassing van de huurprijzen. Wat de grond van de zaak betreft, kunnen wij er absoluut mee akkoord gaan dat het loon van mensen die inwonen in een sociale woning mee in rekening wordt gebracht. Dat is billijk en rechtvaardig.

Een van de grote problemen is de laattijdigheid waarmee deze beslissing is bekendgemaakt. Heel veel mensen zijn pas eind december op de hoogte gebracht van het bedrag dat ze zouden moeten betalen vanaf januari 2020. Ik heb zelfs weet van mensen die pas in januari bericht hebben gekregen over met hoeveel euro's hun huurprijs zal worden opgetrokken.

Op 4 december 2019 hebt u gezegd dat het allemaal wel zou meevallen: een aantal mensen zou meer moeten betalen en een aantal minder, maar door de band – dat zijn uw woorden – zou het meevallen. Dat strookt niet met de werkelijkheid, zeker niet als ik het aantal mails bekijk die in mijn mailbox zijn terechtgekomen en waarin schrijnende gevallen worden meegedeeld. Zo mailt een vrouw mij dat ze samenwoont met haar kinderen met een handicap en dat haar huurprijs wordt verhoogd van 255 euro naar maar liefst 800 euro. Iemand anders meldt dat hij samenwoont met zijn gehandicapte zus voor wie hij zorg draagt en dat zijn huurprijs stijgt met 127 procent.

Ik weet natuurlijk ook wel dat het water aan de lippen staat van de woningmaatschappijen, maar dat heeft natuurlijk ook grotendeels te maken – dat moeten we durven zeggen – met het feit dat er buitenproportioneel veel buitenlanders hun intrek nemen in die sociale woningen; buitenlanders die dikwijls ook nog genieten van een sociale uitkering waardoor ze eigenlijk de bodemprijs betalen en waardoor het financieel evenwicht wordt scheefgetrokken en zelfs ontwricht.

In plaats van aan de instroom van buitenlanders te werken en daar paal en perk aan te stellen – wat ons betreft mag dat gerust met quota –, vindt u er blijkbaar niets beter op dan het geld te gaan zoeken bij de meest kwetsbaren in onze maatschappij, de sociaal zwakkeren, personen met een handicap van wie de inkomensvervangende tegemoetkoming wordt meegeteld bij de berekening. Dat is onaanvaardbaar en compleet asociaal.

Minister, bent u bereid om een decreetgevend initiatief te nemen zodat we die anomalieën uit de wetgeving kunnen halen? (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Veys heeft het woord.

Maxim Veys (sp.a): Collega's, dat deze regering niet in voldoende middelen voorziet om de wachtlijsten in de zorg op te lossen, wisten we al. Dat deze regering bereid is om drastisch op Welzijn te besparen, wisten we ook al. Wat de impact was van de nieuwe sociale huurprijzen, wisten we nog niet. Mijn fractie heeft nochtans veelvuldig gevraagd om de impact te berekenen, vooraleer dit inging. Dat weten we tot op vandaag nog altijd niet, tenzij u straks met andere informatie komt, minister.

Tussen kerst en nieuw hebben heel veel sociale huurders hun nieuwe huurprijsberekening gekregen. Wat blijkt? Er zijn excessen. Waar situeren die zich? Bij ouders die inwonende kinderen met een handicap hebben. Onze voorzitter, Conner Rousseau, en ikzelf hebben verhalen ontvangen die drastisch zijn. Dat gaat over een alleenstaande moeder met vier kinderen met een handicap die maar liefst 550 euro meer moet betalen. Dat gaat over een man met een vrouw in een rusthuis en een inwonende dochter met een handicap die 400 euro per maand meer moet betalen. Tussen kerst en nieuw bereikte dat nieuws hen.

Wie doet dat, het geld zoeken bij de zwaksten? Ze kunnen gelukkig terecht in een sociale woning. Dat is een woning die verhuurd wordt met een tussenkomst van de overheid om die betaalbaar te maken. Nu wordt die opnieuw onbetaalbaar. Waarom wonen die mensen nog thuis? Dat is niet omdat ze dat per se willen, maar omdat er voor hen wordt gezorgd door hun ouders die heel hun leven organiseren rond die zorg. Ze kregen een korting van de overheid op de woonkosten omdat ze een laag inkomen hebben, maar dat wordt hen nu terug

afgepakt. Wie doet dat, mensen die hun best doen om vooruit te gaan, tegenwerken? Dat kan enkel een kille regering, een hardvochtige regering of een asociale regering zijn. Ik vrees dat het een combinatie van de drie samen is.

Minister, ik doe graag een oproep om dit terug te draaien. Bent u bereid het meerekenen van de inkomensvervangende tegemoetkoming voor inwonende kinderen terug te draaien? (*Applaus bij sp.a*)

De voorzitter: Minister Diependaele heeft het woord.

Minister Matthias Diependaele: Voorzitter, we hebben het hier al verschillende keren over had gehad. Ik wil eerst en vooral nog even duidelijk de doelstelling vermelden. We zullen voor heel Vlaanderen een uniform systeem invoeren. Dat wordt een correct systeem voor de berekening van de huurprijzen van sociale woningen.

Er zijn drie elementen, namelijk de energiecorrectie, de woningprijzen en het inkomen. Het probleem dat hier is geschetst, heeft te maken met het inkomen. De logica is zeer duidelijk. Mijnheer Veys, ik was zeer blij deze morgen op de radio te horen dat u zelf onderschrijft dat die logica juist is.

Mijnheer D'haeseleer, u hebt daarnet ook gesteld dat het inkomen van de bijwoners, de mensen die bij een sociale huurder wonen, moet worden opgenomen in de berekening van de sociale huurprijs. U hebt deze ochtend zelf verklaard dat u het hiermee eens bent. Ik ben daar blij om.

Wat de mensen met een beperking betreft, moeten we een duidelijk onderscheid maken. Het gaat niet over de uitkeringen of tegemoetkomingen die mensen krijgen om de uit hun beperking voortvloeiende kosten te dragen. Dat is niet het geval. Een integratietegemoetkoming wordt niet in de berekening van de sociale huurprijs meegerekend. Wat hier wel in wordt opgenomen, zijn inkomensvervangende uitkeringen. Dat systeem bestaat, voor alle duidelijkheid, reeds voor de referentiehuurders. Die logica is voor hen reeds van toepassing. Voor de berekening van de huurprijs voor mensen die nu een sociale woning huren, wordt het vervangingsinkomen in de berekening opgenomen. Het enige wat we nu doen, is ook het inkomen van de bijwoners hierin opnemen.

Mijnheer Veys, mijnheer D'haeseleer, diezelfde logica is van toepassing. We hebben geen verschil gemaakt en ik ben blij dat jullie achter die logica staan.

Daar komt, voor alle duidelijkheid, nog eens bij dat er een plafond is. De algemene regel voor de berekening van de sociale huurprijs is dat die huurprijs niet meer dan een 51e van het jaarinkomen mag bedragen. Dat blijft zo. Per maand is dat ongeveer 20 procent. Er zijn nog een paar verschillen, maar dat is de algemene regel. De huurprijs gaat hier sowieso niet boven. We kunnen dit vergelijken met mensen die nog altijd op de privémarkt terecht moeten. Zij hebben nog altijd een veel grotere uitdaging dan de mensen in sociale woningen.

Wat het laatste punt betreft, heb ik altijd zeer duidelijk gezegd dat we op dit ogenblik nog geen zicht hebben op de volledige uitrol van het nieuwe systeem. Ik heb dat verschillende keren hier en in de commissie aangehaald. De Vlaamse overheid heeft geen zicht op de concrete huurprijzen die mensen betalen. Dat lijkt me een goede zaak. Als overheid hebben we daar geen zaken mee. Dat is een zaak van de sociale huisvestingsmaatschappij (SHM).

Ik heb wel gevraagd om eind deze maand een overzicht te krijgen van de resultaten van de uitrol van het nieuw systeem en van de effecten op het terrein. Op dat ogenblik zullen we beter kunnen inschatten wat precies de gevolgen van de nieuwe regeling zijn. We zullen dan moeten nagaan wat de uitwerking voor individuele gevallen precies is.

Mijnheer Veys, mijnheer D'haeseleer, de voorbeelden die worden gegeven, zijn natuurlijk enkel toegespitst op de stijgende huurprijs, maar nooit wordt hier het inkomen naast geplaatst, zodat we een vergelijking kunnen maken. Dat is natuurlijk een vervalsing van de discussie, want die verhouding is net zeer belangrijk als de logica die we volgen een logica is waar jullie achter kunnen staan. We moeten eerlijk zijn, en die eerlijkheid zullen we pas kunnen opbrengen als we eind deze maand een overzicht krijgen van de totale uitrol van het systeem. We zullen dan moeten nakijken wat de concrete gevolgen zijn.

Mijnheer Veys, we hebben dit trouwens doorgepraat met de Vereniging van Vlaamse Huisvestingsmaatschappijen (VVH). De VVH is het ermee eens te wachten tot we een volledig overzicht van de uitrol van het nieuwe systeem hebben. Daar zullen we zeker op wachten, in plaats van nu al snel maatregelen te nemen.

Ik heb uw tekst nooit gezien. U hebt aangekondigd dat u een initiatief zult nemen. Het grote gevaar daarvan zou kunnen zijn dat u mensen die nu van een inkomensvervangende uitkering leven eigenlijk ontraadt om een beroepsinkomen te zoeken. Hierdoor zou u er eigenlijk voor zorgen dat die mensen nog meer aan de buitenkant van de maatschappij worden geparkeerd, wat ook de bedoeling niet kan zijn. Om te zien wat eventueel de beste oplossingen zijn, moeten we nakijken wat het uiteindelijke effect van het systeem is.

Guy D'haeseleer (Vlaams Belang): Minister, ik vind uw antwoord toch enigszins teleurstellend. U hebt gesteld dat u nog geen zicht hebt op de gevolgen van de uitrol, maar ik veronderstel dat uw mailbox ook vol praktische voorbeelden zit. Dit geldt zeker voor mensen met een handicap die gewoon niet meer weten hoe ze het eind van de maand moeten halen. Het verschil tussen 288 euro en 800 euro is voor die mensen immens.

Dat zijn mensen die geen parlementaire wedde hebben, die geen ministerwedde hebben. Die moeten zien hoe ze op het einde van de maand de klus klaren. Ik vind het dus jammer dat u, zeker wat die mensen betreft, niet nu al beslist om de zaak on hold te zetten.

Eigenlijk is deze maatregel een budgettaire maatregel, die destijds door mevrouw Homans werd ingevoerd. Het staat toch zo in haar ontwerp van decreet dat vorig jaar werd goedgekeurd: het moest dienen om meer middelen te genereren. En de problemen die we nu zien in de sociale woonsector hebben natuurlijk dezelfde oorsprong als de problemen die mijn collega al heeft vernoemd inzake gezondheidszorg en inzake rusthuisfacturen: het geld is op. Dat is de essentie. En dat is ook normaal. Waarom? Omdat er steeds meer mensen zijn die hier nog geen dag hebben gewerkt en nog geen euro aan belastinggeld hebben betaald, maar die wel sociale woningen krijgen toegewezen, en die met een steeds groter deel van de gezondheidszorg en de sociale zekerheid weglopen.

De rekening daarvoor moet worden betaald door onze eigen mensen, en door mensen in een zeer kwetsbare positie: mensen met een handicap. Minister, ik wil er blijven op aandringen om in ieder geval de consequenties te stoppen, al zeker voor die mensen die in de positie zitten die ik daarnet heb geschetst. Anders zal het overkomen als een zeer asociale maatregel, wat het in dit geval zeker is. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Veys heeft het woord.

Maxim Veys (sp.a): Ik ben niet enigszins teleurgesteld, maar serieus teleurgesteld in het antwoord van de minister. 626 euro, dat is wat die kinderen per maand krijgen als inkomensvervangende tegemoetkoming. Daarmee moet de zorg worden betaald, en de verplaatsing naar de zorginstelling.

Om dan nu die middelen voor die asociale huurprijzen – want ze zijn niet sociaal meer – te laten aanwenden, dat is toch een keuze die wij niet zouden hebben gemaakt. En als het gaat over eerlijk zijn, dan wil ik gerust eerlijk zijn. Ik ben een eerlijk persoon, of dat denk ik toch. Ik las gisteren het opiniestuk van Thijs Smeyers, de beleidsmedewerker van Caritas. Die is toen bij u op het kabinet geweest, voorzitter, toen u nog minister van Wonen was.

Er werd toen gezegd dat de scherpste kantjes zouden worden weggevijsd. Dat was nog voor de zomer van 2018. En wat zien we dan? Het wordt goedgekeurd op 10 mei 2019, als er geen parlement meer is, en als er, vanwege de verkiezingen, geen aandacht meer is voor dergelijke zaken. Dat zou toeval kunnen zijn, maar ik denk dat het geen toeval is.

Ik heb gelukkig ook goed nieuws voor de meerderheidspartijen. Ik heb het voorstel van decreet van de heer Rousseau en van mij mee. Ik heb het nog niet ingediend, omdat het zou kunnen dat u inmiddels tot inkeer bent gekomen, en dat u beslist om dat vrijdag in de ministerraad te bespreken. Dan moeten we dat niet in de commissie doen. Maar ik zal het indienen, met alle plezier.

Maar er is dus goed nieuws voor de meerderheidspartijen: jullie hebben gelukkig nog lokale mandatarissen. Tussen kerst en nieuw stond er een zeer interessant artikel in de lokale Kempense editie van Het Nieuwsblad. Daarin lezen we dat een CD&V-schepen zegt dat het de waanzin voorbij is. Hij noemt dit onrechtvaardig. Een liberale schepen, die hier in de vorige legislatuur nog parlamentslid was, zegt: dit moet een fout van de regering zijn. Ten slotte is er gelukkig nog iemand van de N-VA, die zegt: dat is gewoon het probleem verschuiven naar het lokale niveau.

Als jullie een nieuwe start willen nemen, als jullie meer empathie willen tonen, zoals de voorzitter van CD&V vraagt, grijp dan de kans. Steun dit voorstel volgende week in de commissie, en luister naar jullie lokale mandatarissen. Help de mensen die hun best doen, die zorg nodig hebben, om rond te komen. (*Applaus bij sp.a*)

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Vera Jans (CD&V): Minister, er zijn inderdaad tal van maatregelen genomen die nu hun ingang vinden bij de vele sociale huurders. En ik heb met aandacht naar uw antwoord geluisterd. U hebt gezegd dat dat op het einde van de maand gebeurt. Wij zullen dus binnen enkele weken zien wat dat op het terrein heeft teweeggebracht. U bent dan ook in staat om zicht te hebben op een aantal heel concrete situaties, die vast ook u bereiken.

Het lijkt mij goed om dan samen te bekijken welke gevolgen deze huurprijsherziening met zich meebrengt, zodat we ons mogelijk kunnen toeleggen op een aantal situaties, en waarbij we samen kunnen vaststellen of een eventuele aanpassing zich opdringt. Maar ik stel voor dat we die evaluatie afwachten.

Ik steek niet onder stoelen of banken dat een aantal heel concrete situaties ons beroeren, die zich voornamelijk toespitsen op mensen met een handicap in sociale woningen. We stellen ons de vraag of die situaties inderdaad de bedoeling waren van dit plan. We denken van niet.

We steunen de sociale huurprijsherziening volkomen. Ik heb dat ook altijd benadrukt in mijn tussenkomsten. Maar ik vind het goed dat u ruimte laat voor evaluatie, om te kijken of de effecten ook de effecten zijn die u had gewenst.

De voorzitter: De heer D'Haese heeft het woord.

Jos D'Haese (PVDA): Minister, zowel in de commissie Wonen als tijdens het begrotingsdebat in december hebben wij u gewaarschuwd voor de gevolgen van

de nieuwe berekening. Dat zou een ramp zijn voor heel veel mensen. U hebt ons toen verzekerd dat het allemaal veel rechtvaardiger zou worden. Vandaag komt u opnieuw zeggen dat het een correct systeem is. U vindt het zelfs gezond dat u geen enkel idee hebt van de soms dramatische impact van die maatregel op het leven van mensen die het al niet gemakkelijk hebben. Ik hoor dat er mensen mee lachen maar er is niets grappigs aan.

U sprak daarnet over de mails die u kreeg over de zwarte lijst, en dat dat volgens u niet wetenschappelijk maar indicatief is. Ik kan mij niet inbeelden dat uw mailbox ook niet uitpuilt van de schrijnende voorbeelden van de gevolgen van het beleid dat u hier voert. Voeg daar nog aan toe, minister, dat het Steunpunt Wonen, waarnaar u naar aanleiding van de andere vraag ook al verwees, vóór de herberekening van de huurprijzen de gezinsfinanciën van de sociale huurders al heeft onderzocht. Daaruit bleek dat één op de drie sociale huurders vandaag niet genoeg heeft om rond te komen, om menswaardig te kunnen leven.

Daarom vraag ik om in de eerste plaats het geheel van die maatregel terug te draaien – ik heb het ook over de energiekosten en de aanpassing aan de marktprijzen. Dat druist totaal in tegen het concept van sociaal wonen, ook voor de inwonende gezinsleden. En als u daartoe niet in staat bent, overweeg dan om de berekening voor de gezinnen waar personen met een handicap aanwezig zijn te herzien. Dit zijn drama's, minister. Wij kunnen niet wachten tot u daar eindelijk een volledig zicht op hebt. *(Applaus bij de PVDA)*

De voorzitter: Mevrouw Moerenhout heeft het woord.

An Moerenhout (Groen): Minister, u bent nu al een paar maanden minister. In die paar maanden hebt u steeds dezelfde mantra herhaald: dat u sociaal wonen wilt voorbehouden voor de kwetsbaarste gezinnen. Dat hebt u keer op keer herhaald. U kunt vandaag toch niet anders dan zien dat uw bewering niet klopt! Huurders met een handicap zullen meer huur moeten betalen voor een sociale woning. U zei daarnet dat het enige wat we doen is de bijwonenden meetellen. Maar wie zijn dat? In de vorige legislatuur was er al de inkomensvervangende tegemoetkoming voor volwassen gehandicapten die alleen of met een partner wonen. Dat werd al meegenomen. Wat u wilt doen, is meerderjarige en – in de meeste gevallen – zwaar gehandicapte kinderen meenemen. Hardvochtiger kan het niet worden. Dat zijn kinderen die vaak nooit alleen kunnen wonen. Die wilt u meetellen. Dat zijn kinderen, mensen, die een dubbel armoederisico hebben. Mensen die nu al een vervangingsinkomen hebben dat onder de armoedegrens ligt.

Minister, als u spreekt over de meest kwetsbaren in de samenleving, wel, deze mensen behoren daartoe. Als u uw eigen mantra trouw wilt blijven, dan haalt u dat uit de berekening van de sociale huurprijs. *(Applaus bij Groen, sp.a en de PVDA)*

Minister Matthias Diependaele: Nogmaals, voor de linkerkant. Zelfs de heer Veys heeft deze morgen gezegd dat de logica van de huurprijsberekening goed zit. Mevrouw Jans heeft dat ook zeer duidelijk gemaakt. Wij gaan nu inderdaad bekijken wat daar het concrete effect van is.

Mijnheer D'Haese, in uw ideologie kan het misschien verstandig zijn om grip te hebben op het inkomen en de uitgaven van elk individu. Als overheid hebben wij daar geen zaken mee. Het is nu eenmaal zo. Dat betekent niet dat wij dat op het einde van de maand, wanneer wij een volledig overzicht krijgen, niet kunnen bekijken. De Vereniging voor Sociale Huisvesting is het ermee eens dat we daarop moeten wachten. Als we dat overzicht hebben, kunnen we zien wat het precieze resultaat is. Ik heb wel degelijk gezegd dat we zullen bekijken of er voor individuele gevallen eventueel moet worden bijgestuurd. Daar staan we wel degelijk

voor open. Het eerste wat ik wil, is een overzicht van de totaliteit. We moeten bekijken wat de gevolgen zijn van de nieuwe regelgeving.

Mijnheer Veys, nu een bijsturing doen, lijkt mij zeer onverstandig. Ook de manier waarop u dat wilt doen. We zullen eerst bekijken of en waar precies het nodig is, en op welke manier dat moet gebeuren. Dat zijn zaken die we pas degelijk met elkaar kunnen bespreken wanneer we een totaal zicht hebben op de effecten in de praktijk. Dat lijkt mij de logica zelf.

Guy D'haeseleer (Vlaams Belang): Ik blijf erbij dat ik het jammer vind dat de vele signalen van de meest kwetsbare groepen, van personen met een handicap, blijkbaar onvoldoende zijn voor de minister om op dat vlak in te grijpen. Minister, u zegt dat u op het eind van de maand gegevens gaat verzamelen en dat dat moet besproken worden en dat er eventueel een aanpassing van het decreet moet komen. Maar we zijn dan maanden verder. En dat voor mensen die dikwijls niet in staat zijn om die maanden te overbruggen: mensen in armoede.

Maar de essentie van de zaak is dat je een euro inderdaad maar één keer kunt uitgeven. Wat mij betreft en wat mijn partij betreft, is het vooral belangrijk dat die euro terechtkomt bij de mensen die de sociale zekerheid mee hebben opgebouwd. We moeten inderdaad stoppen met onze sociale voorzieningen uit te verkopen en we moeten onze eigen mensen opnieuw op de eerste plaats zetten. Dat is wat de kiezer keer op keer vraagt.

Maxim Veys (sp.a): Ik ben blij dat we de evaluatie uiteindelijk gaan doen, maar ik herinner mij nog dat ik in november vroeg wat de impact van de maatregel zou zijn en dat u toen antwoordde dat jullie het nog niet wisten en dat jullie het zijn gang zouden laten gaan om het dan achteraf te gaan bekijken. *(Opmerkingen van minister Matthias Diependaele)*

Nu gaan we achteraf nagaan of iets goed of slecht is, terwijl we evengoed wat hadden kunnen wachten. 30 januari is namelijk niet zo heel veraf meer. Het is maar een suggestie.

Om dan te zeggen dat het gaat over zicht hebben op ieders inkomen, dat vind ik echt een zwak argument. Het is trouwens gevaarlijk om aanpassingen te doen. 'De inkomensvervangende tegemoetkoming aan personen met een handicap van meerderjarige gezinsleden van de huurder wordt geenszins opgenomen in de huurprijsberekening.' Zo riskant lijkt mij dat niet. Dat lijkt mij vooral billijk en dat lijkt mij vooral een goed sociaal beleid, waarbij mensen die hun best doen, vooruitkomen en niet tegengewerkt worden. *(Applaus bij sp.a, Groen en de PVDA)*

De voorzitter: Collega Veys, mag ik ook u feliciteren met uw eerste actuele vraag op het spreekgestoelte. *(Applaus)*

De actuele vragen zijn afgehandeld.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermee zijn we aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

We komen opnieuw bijeen op woensdag 15 januari 2020 om 14 uur.

De vergadering is gesloten.

– De vergadering wordt gesloten om 16.58 uur.